

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

6 december 2000

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2001**

BELEIDSBRIEF

Leefmilieu

Beleidsprioriteiten 2000-2001

BELEIDSBRIEF

Ruimtelijke Ordening

Beleidsprioriteiten 2000-2001

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heren Jos Bex en Erik Matthijs
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Joachim Coens, Gerald Kindermans, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacques Timmermans, Bruno Tobback ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche,

de heer Mark Van der Poorten ;

de heren Louis Bril, Marc Cordeel, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heer Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan Penris ;

de heren Jacky Maes, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

Zie ook :

442 (2000-2001)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

456 (2000-2001)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

Zie :

12-A (1999-2000)

– Nr. 1 : Advies van de SERV over het begrotingsbeleid 2001 van de Vlaamse Gemeenschap

13 (2000-2001)

– Nr. 1-A tot C : Toelichtingen

14 (2000-2001)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

15 (2000-2001)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen + Errata bij de bijlagen

– Nrs. 2 tot 5 : Amendementen

– Nr. 6-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

– Nr. 6-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

– Nr. 6-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

– Nr. 6-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

– Nr. 6-E : Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

– Nr. 6-F : Verslag namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

16 (2000-2001)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

Blz.

A. BEVOEGDHEDEN VAN MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINISTER VAN LEEF-
MILIEU EN LANDBOUW

I. Toelichting door de minister

I.1 De begroting leefmilieu	4
I.2 Overzicht van de beleidsaccenten voor 2001	5

II. Algemene bespreking

II.1. Begroting leefmilieu en Mina-fonds	14
II.2. Afval	15
II.3. Bodem	20
II.4. Lucht	21
II.5. Waterbeleid	22
II.6. Natuur, bos en groen	25
II.7. Vereenvoudiging van de regelgeving	27
II.8. Europees voorzitterschap	27

III. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemming 28

B. BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, MINISTER VAN ECONOMIE,
RUIMTELIJKE ORDENING EN MEDIA

I. Toelichting door de minister

I.1. Inleiding	28
I.2. Operationalisering RSV	29
I.3. Invoering van het nieuwe decreet ruimtelijke ordening op drie bestuursniveau	30
I.4. Planmatige en procesmatige oplossing van knelpunten en dringende ruimtelijke behoeften .	32
I.5. Handhavings- en communicatiebeleid	34
I.6. Strategisch Plan Ruimtelijke Economie (SPRE)	34

II. Algemene bespreking

II.1. Gebruik van gedesaffekteerde gebouwen van landbouwbedrijven	35
II.2. De rol van AROHM	35
II.3. Weekendverblijven	36
II.4. Evaluatie van het decreet ruimtelijke ordening	36
II.5. Gender-aspecten in het beleid ruimtelijke ordening	37
II.6. Gemeentelijk beleid inzake ruimtelijke ordening	37
II.7. Strategisch Plan Ruimtelijke Economie (SPRE)	38
II.8. Handhavings- en communicatiebeleid	39

III. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemming 39

BIJLAGEN 41

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 op 9, 16 en 23 november 2000.

De uitgavenbegroting werd beproken in samenhang met de Beleidsbrief Leefmilieu – Beleidsprioriteiten 2000-2001, ingediend door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, nr. 442/1) en de Beleidsbrief Ruimtelijke Ordening – Beleidsprioriteiten 2000-2001, ingediend door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, nr. 456/1).

De uitgavenbegroting werd eveneens besproken in samenhang met het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2001. Over de behandeling van het programmadecreet in de commissie wordt verslag uitgebracht in *Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, nr. 463/12.

De heer Jos Bex brengt verslag uit over het deel leefmilieu en natuurbehoud (bevoegdheden van minister Vera Dua), de heer Erik Matthijs over het deel ruimtelijke ordening (bevoegdheden van minister Dirk Van Mechelen).

A. BEVOEGDHEDEN VAN MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW

I. Toelichting door de minister

I.1. DE BEGROTING LEEFMILIEU

I.1.1. Beleidskredieten

De begroting 2001 voorziet voor de sector Leefmilieu in 30,7 miljard frank beleidskredieten, namelijk 26,9 miljard frank binnen het Mina-fonds en 3,792 miljard frank op de departementale begroting. Ten opzichte van de aangepaste begroting 2000 betekent dit een stijging van 3,4 miljard frank voor de vastleggingsmachtiging van het Mina-fonds en een stijging van 356,1 miljoen frank op de departementale begroting, of een totale stijging voor de begroting Leefmilieu van 3,764 miljard frank of 14 percent. Hierna geeft de minister per beleids-

veld de belangrijkste verklaringen voor deze netto-stijging.

Water

De factuur voor Aquafin stijgt met 1.703,5 miljoen frank, namelijk 731,2 miljoen frank voor de exploitatiekosten en 972,3 miljoen frank ten gevolge van het groot aantal opleveringen waarin wordt voorzien in 2001. Daarnaast is er een bijkomend krediet van 80 miljoen frank voor het verhogen van de veiligheid met betrekking tot onbevaarbare waterlopen. Van het totale krediet van 230 miljoen frank wordt 200 miljoen frank voorbehouden voor de overstromingsproblematiek van het Schijn.

Natuur en Bos

De begroting voorziet in een bijkomend krediet van 478 miljoen frank voor de aankoop van natuur- en bosgebied. Voor een omvangrijke schadeclaim in het kader van het Duinendecreet wordt een bijkomend krediet van 200 miljoen frank ingeschreven.

Land

Voor kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen wordt een extra krediet van 100 miljoen frank ingeschreven, waarvan drie vierde is bestemd voor de gemeenten en een vierde voor Polders en Wateringen.

Daarnaast is er in extra middelen voorzien voor beheersovereenkomsten. Een deel van deze middelen gaat naar het budget van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), een ander deel is voorbehouden voor personeelsmiddelen bij dezelfde instelling.

Afval en bodemsanering

De belangrijkste wijziging hierbij is het optrekken van het krediet voor ambtshalve verwijderingen en saneringen met 300 miljoen frank. Er wordt tevens in 19,5 miljoen frank voorzien voor twaalf extra personeelsleden voor bodemsanering en grondverzet. Het knelpunt inzake bodemsanering was volgens de minister de moeilijke ambtelijke opvolging van deze dossiers. Hieraan werd sinds de vorige begroting extra aandacht besteed. Deze inspanningen worden nu verdergezet en uitgebreid.

Overige stijgingen

Er is een stijging van de werkingsdotaties aan de Openbare Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de VLM met 1.237 miljoen frank. De minister merkt hierbij op dat het in feite niet om een verhoging gaat. Naar aanleiding van de begrotingscontrole 2000 werd duidelijk dat deze instellingen over onbelaste saldi beschikten, die vervolgens werden geactiveerd. In de begroting 2001 wordt het herstel van de eenmalige verminderingen ingevolge de onbelaste saldi doorgevoerd. Ten slotte wordt nog 10 miljoen frank uitgetrokken voor extra personeelsleden voor de Mestbank.

1.1.2. Dotatie Mina-fonds

De verhoging met 3.408 miljoen frank van het vastleggingskrediet op het Mina-fonds wordt opgevangen enerzijds door een stijging van de eigen ontvangsten met 484,9 miljoen frank, afkomstig uit heffingen die door het Mina-fonds worden geïnd, en anderzijds door een verhoging van de dotatie uit de algemene middelen met 2.923 miljoen frank. De minister kondigt een discussie aan over de aanwending van respectievelijk de algemene middelen en de eigen ontvangsten van het Mina-fonds. De basis van deze discussie zal worden gevormd door een nota van de minister over de heffingen.

De minister verklaart de toename van de eigen ontvangsten door een stijging van de inkomsten uit de heffingen op afvalwater met 171 miljoen frank als gevolg van de versnelde inkohiering van de heffing voor kleinverbruikers en een betere inschatting van de inkomsten. Belangrijk is ook een aanpassing van de CSE-factoren in 2001 met betrekking tot de grondwaterheffing; de meeropbrengst wordt geraamd op 121,4 miljoen frank. Tenslotte worden er meerinkomsten verwacht uit afvalheffingen als gevolg van een aanpassing van het Afvalstoffendecreet, met het doel de eindverwerking van recyclageresidu's te heroriënteren van storten naar verbranden en de multistromen correct te belasten. De budgettaire impact van deze maatregel wordt geraamd op 200 à 300 miljoen frank.

De minister geeft hierop meer uitleg over de timing van deze overheidsinitiatieven. Van zodra de discussie over de nota over de heffingen is afgesloten, zal de minister een ontwerp van decreet indienen dat de bedoeling heeft een aantal ontwijkingsmechanismen met betrekking tot de afvalheffingen tegengaan.

I.2. OVERZICHT VAN DE BELEIDSACCENTEN VOOR 2001

1.2.1. Afval

Informeren en sensibiliseren

De minister benadrukt dat de afvalpreventie centraal blijft staan in het beleid. In 2000 zette de OVAM diverse sensibiliseringscampagnes op. Onder deze noemer worden campagnes omtrent het voorkomen van zwerfvuil, overbodig reclamedrukwerk en mailings, milieuvriendelijke schoolaankopen, thuiscomposter en het promoten van kringloopwinkels ondergebracht. Ook in 2001 worden deze sensibiliseringscampagnes verder uitgevoerd. Hierbij wordt jaarlijks ongeveer 64 miljoen frank aan middelen ingezet.

Presti-programma's

De lopende programma's Presti-3 en 4 inzake inventarisatie van de afvalproductie binnen de bedrijven en de invoering van afvalvoorkomingsmaatregelen worden verder gezet, ook al geeft de minister toe dat ze niet het verhoopte succes kennen. In 2001 zal de aandacht vooral naar Presti-5 gaan. Hierbij ligt de nadruk op een eenvoudige instap voor de bedrijven.

Oprichting van het Steunpunt en Informatiecentrum voor Preventie en Emissies (STIP)

In 2000 werd het STIP opgericht. Het STIP is een kennis- en informatiecentrum rond milieuvriendelijk produceren en consumeren met als hoofdinzet afval- en emissiepreventie. De voornaamste doelgroep van het steunpunt bestaat uit organisaties die een schakel vormen tussen overheid en consumenten en/of producenten. De uitdaging bestaat er volgens de minister in van het STIP een aanspreekpunt te maken voor intermediären die op hun beurt hun achterban kunnen activeren in de richting van afvalpreventie. In 2001 wordt het STIP verder uitgebouwd.

Kringloopcentra en herstelarbeid

Vlaanderen telt in 2000 ruim 80 kringloopwinkels. Deze vormen een netwerk dat vrijwel volledig het Vlaamse grondgebied bedient. In 2001 gaat bijzondere aandacht naar herstelarbeid, gekoppeld aan interessante tewerkstellingsprogramma's, en netwerkvorming met als doel de efficiëntie van de

werking van de kringloopcentra verder te optimaliseren.

Subsidie aan gemeenten en intercommunales

In 2000 werd in 265 miljoen frank voor subsidies aan de gemeenten en intercommunales voorzien voor het oprichten van containerparken en composteringsinrichtingen. Diverse andere installaties zijn in aanbouw. Bovendien wordt gewerkt aan een grondige herziening van het subsidiëringsbesluit, zodat ook in 2001 deze middelen behouden blijven om projecten van de gemeentes en intercommunales te subsidiëren. Er zal wel een heroriëntering komen naar preventiemaatregelen en naar investeringen die ervoor zorgen dat de totale hoeveelheid te verbranden of te storten afval afneemt. Als voorbeeld haalt de minister de scheidings- en vergistingsinstallaties aan.

Aanvaardingsplicht van afvalstoffen

Er wordt gestreefd naar de financiële (mede)verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de producenten voor de verwerking van de door hen op de markt gebrachte producten in de afvalfase. De bedrijfssectoren, gevat door de aanvaardingsplicht, opteren voor het sluiten van een milieubeleidsovereenkomst (MBO). Ondanks de moeilijkheden bij het onderhandelen van deze MBO's werden in 2000 overeenkomsten gesloten voor onder andere afgedankte voertuigen en voor elektrisch en elektronisch schroot. Voor afvalolie is een MBO in ontwerpfasen die in de loop van 2001 zal afgerond worden. Voor plantaardige en dierlijke vetten wordt het instellen van een MBO in 2001 onderzocht.

Dierlijk afval

De minister wijst op het verbod dat de federale overheid heeft uitgevaardigd op het gebruik van dierlijk afval in veevoeders. Concreet betekent dit dat er in Vlaanderen een grote hoeveelheid dierlijk afval overblijft die men moet verbranden of recupereren. Het financieringssysteem via overheids-toelage voor particulieren en kleine veehouderijen en via een abonnementensysteem voor grote veehouderijen is niet meer te handhaven. Als voorbereiding werd in 2000 door de Commissie Dierlijk Afval een studie uitbesteed voor de evaluatie van financieringssystemen voor kringenophaling. Deze studie heeft tot doel een nieuw financieringssysteem in 2001 in te voeren.

PCB-beleid

Het PCB-verwijderingsplan, opgesteld overeenkomstig de Europese regelgeving, is op 17 mei 2000 in werking getreden. Ingevolge dit plan moeten een eerste reeks PCB-houdende toestellen voor einde 2000 worden gereinigd of verwijderd. Het Vlaamse gewest voorziet voor 2001 in een budget van 10 miljoen frank voor de ambtshalve verwijdering van toestellen die risico's inhouden voor het milieu en waarvan de houder zijn verplichtingen niet nakomt.

Eindverwijdering

Twee strategische projecten zullen het afvalbeleid verder in een duurzame richting sturen : een project voor de voorkoming en het hergebruik van afvalstoffen en een project voor de eindverwijdering van afvalstoffen. Het einddoel is een totaalbeleid gericht op de voorkoming van afvalstoffen, zodat er minder afval moet worden ingezameld en verwerkt. Deze verwerking dient te gebeuren in de best mogelijke omstandigheden, in functie van techniek, plaats en prijs.

Parallel met de strategische projecten wordt de planmatige aanpak van diverse afvalstromen verder uitgewerkt. Tevens werd gestart met de voorbereiding van een nieuw uitvoeringsplan voor huishoudelijke afvalstoffen, waarbij eveneens de klemtoon op preventie zal liggen.

I.2.2. Bodem

De minister stelt vast dat het bodemsaneringsdecreet goed werkt. Per dag worden er meer dan 750 bodemattesten op aanvraag afgeleverd. Het aantal ingediende oriënterende bodemonderzoeken stijgt verder, evenals het aantal beschrijvende bodemonderzoeken. Dit is ook het geval voor het aantal conformverklarde bodemsaneringsprojecten en bodemsaneringswerken die in uitvoering gaan.

Voor de in 1999 ingediende bodemsaneringsprojecten waarvoor OVAM een conformiteitsattest heeft afgeleverd, wordt de kostprijs van de werken geraamd op 2,9 miljard frank. Het totale bedrag dat hiervoor werd uitgetrokken in de periode 1997-1999 bedraagt circa 5,8 miljard frank. De goede opvolging van het bodemsaneringsdecreet door de saneringsplichtigen heeft als gevolg dat het aantal ambtshalve saneringen beperkt blijft.

Toch vindt de minister dat er nood is aan een snellere afhandeling van de ambtshalve bodemsanerin-

gen. In 2000 werd de basis gelegd om het aantal ambtshalve bodemsaneringen in de komende jaren op te drijven door meer ambtshalve beschrijvende bodemonderzoeken te verrichten. Op het vlak van de uitvoering van ambtshalve verwijderingen en saneringen werd in 2000 in een budget van meer dan 900 miljoen frank voorzien.

In 2001 zal naast de verdere opvolging van de verplichte en vrijwillig ingediende dossiers de nadruk vooral liggen op de verdere uitwerking van vier strategische deelprojecten voor bodemsanering :

- verfijning van de wetgeving, met de nadruk op de aanpassing van het decreet op basis van een knelpuntenanalyse ;
- op het vlak van een geïntegreerde benadering zal de aanpak van brown fields centraal staan. Een werkgroep onder leiding van OVAM, waaraan ook de administraties Ruimtelijke Ordening en Economie deelnemen, moet de mogelijkheden van een projectmatige aanpak onderzoeken. Voor dit onderzoek wordt via heroriëntering in een krediet van 25 miljoen frank voorzien. Aangepaste PPS-formules zullen hiervoor uitgewerkt worden ;
- de versnelling van de ambtshalve sanering ;
- het vierde strategisch deelproject ‘alternatieve financiering’ zal, afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt voor brownfields en woonzones, in de nodige alternatieve financiële middelen voorzien.

In samenwerking met de Vlaamse ministers Steve Stevaert en Dirk Van Mechelen werd in 2000 de integrale aanpak opgestart van de problematiek van de onderwaterbodems. Dit zal leiden tot een uitgebalanceerd geheel van maatregelen die nodig zijn om de uitbaggering van slib en de verwerking ervan op een ecologisch en economisch optimale manier te laten verlopen.

In 2000 werd 174 miljoen frank uitgetrokken om aanbestedingen uit te schrijven voor de ruiming van de rechterkoker van het overwelfd Schijn. Voor de uitbaggering van de waterloop het Schijns zal tijdens drie opeenvolgende jaren telkens 200 miljoen frank worden vrijgemaakt.

1.2.3. Water

Decreet Integraal Waterbeheer

Midden 2000 heeft de Europese Unie (EU) een

definitieve beslissing genomen over de kaderrichtlijn water. Deze richtlijn wordt volgens de minister bepalend voor alle facetten van het waterbeleid in de komende jaren. De definitieve versie van de richtlijn maakt het mogelijk om binnen het projectteam Integraal Waterbeleid het ontwerpdecreet integraal waterbeheer af te werken. Hierin zijn de beginselen, de geografische indeling, de organisatie en de planning van het integraal waterbeleid opgenomen.

Om ook op het terrein reeds praktijkervaring op te doen, legt men de laatste hand aan de selectie van proefprojecten die – voor welafgebakende watersystemen – bepaalde beginselen van integraal waterbeleid in de praktijk omzetten. In de begroting 2001 wordt via heroriëntering 25 miljoen frank vrijgemaakt voor de concrete ondersteuning van de planning en het overleg op bekkenniveau. Voor elk van de elf bekkens wordt er een full-time bekkencoördinator aangesteld.

Reductieprogramma lozing gevaarlijke stoffen

Bij de Europese Commissie werd een reductieprogramma voor de lozing van gevaarlijke stoffen in het water ingediend. Hiermee wordt een jarenoude lacune – de richtlijn dateerde reeds uit 1976 – ingevuld die leidde tot een veroordeling door het Europees Hof van Justitie. Dit programma identificeert de relevante gevaarlijke stoffen, bepaalt daarvoor kwaliteitsdoelstellingen en legt maatregelen vast om deze doelstellingen te realiseren. Vooral de koppeling tussen de kwaliteitsnormen en het vergunningenbeleid verdient de verdere aandacht van de permanente werkgroep die de uitvoering van deze richtlijn opvolgt.

Overstromingen

De problematiek van de terugkerende overstromingen wordt op diverse manieren aangepakt, onder meer door erosie tegen te gaan. Naast de doorlopende inspanningen inzake kennisopbouw (modellering) wordt extra geld uitgetrokken voor concrete initiatieven. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de door het Vlaams Parlement op 9 februari 2000 goedgekeurde moties met betrekking tot de overstromingsproblematiek en de waterbeheersing.

Vooral in Zuid-Limburg en Oost-Brabant kan gronderosie aanleiding geven tot overstromingen. Een nieuw subsidiebesluit zal een jaarlijks bedrag van 75 miljoen frank verdelen onder gemeenten die concrete, kleinschalige werken uitvoeren om

erosie en afvloeï van regenwater tegen te gaan door bijvoorbeeld de aanleg van bermen, dammetjes en grachten. Dit kan op openbaar domein en, mits instemming van de eigenaar, ook op privé-domein.

Via beheersovereenkomsten worden landbouwers aangespoord om hun velden te beheren met minimale erosie. Ook bij de nieuwe en bestaande ruilverkavelingen wordt onderzocht hoe overmatige afspoeling van regenwater kan worden tegengegaan.

Door deze maatregelen aan de bron wordt het afstromend water vertraagd of opgevangen en wordt het sediment zoveel mogelijk ter plaatse gehouden.

Drinkwaterdecreet

Een ontwerpdecreet inzake drinkwater zal volgens de minister eind 2000 klaar zijn. Dit decreet vangt de verouderde wet van 1933. Naast de omzetting van de elementen over kwaliteitsnormen en -controle uit een Europese richtlijn voor drinkwater, bevat het ontwerpdecreet ook instrumenten die het efficiënt beheer van de drinkwatervoorziening en een correcte dienstverlening garanderen.

Het ontwerpdecreet inzake drinkwater gaat uit van het principe van duurzame watervoorziening en watergebruik en omvat ook het hergebruik van regenwater en rationeel watergebruik. Zo zal de milieuheffing op de drinkwaterfactuur worden vermeld. Dit zal tot een administratieve vereenvoudiging leiden en de bevolking aanzetten tot spaarzaam watergebruik. Een reguleringsinstantie wordt ingesteld om te waken over de publieke dienstverplichtingen en het economisch functioneren van deze nutssector.

Optimalisatie van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI)

Het afkoppelingsbeleid vormt een belangrijke peiler bij de optimalisatie van de RWZI's. Het bedrijfsafvalwater afkomstig van prioritaire bedrijven (P-bedrijven) kan niet langer op openbare RWZI's worden gezuiverd. De minister verduidelijkt dat rioolwaterzuiveringsinstallaties in de eerste plaats gebouwd zijn om stedelijk afvalwater afkomstig van huishoudens en kleine en middelgrote ondernemingen te zuiveren. Een veertigtal P-bedrijven zal voor het einde van 2003 definitief worden afgekoppeld van de RWZI's.

De P-bedrijven moeten op termijn zelf voor de volledige zuivering van hun afvalwater instaan, inclusief het moeilijk verwerkbare gedeelte en met inachtneming van redelijke overgangstermijnen. Daarom moet bij sommige van deze P-bedrijven de lozingsvergunning op riool worden aangepast in een vergunning op oppervlaktewater. De minister wijst ook op proefprojecten waarbij een aantal bedrijven hun afvalwater gezamenlijk zuiveren.

Vereenvoudiging subsidiëring gemeenten voor aanleg riolen

Gemeenten kunnen tot 75 percent subsidie krijgen voor de aanleg van riolen die beantwoorden aan de code van goede praktijk, en onder meer zorgen voor de scheiding van de afvalwater- en regenwaterafvoer. De code zelf is aan verbetering en aanvulling toe. De procedure voor het aanvragen en toekennen van subsidies door de gemeenten is volgens de minister te ingewikkeld en ondoorzichtig. Eind 2000 wordt een aangepast RIO-besluit uitgewerkt, waarbij de procedure voor de gemeenten sterk wordt vereenvoudigd. Tevens wordt de achterstand inzake uitbetaling van subsidies die zijn toegekend in het verleden versneld weggevoerd.

Steunpunt Duurzaam Water

Het gescheiden inzamelen van afvalwater en regenwater op privé-domein is een belangrijk onderdeel van het toekomstgericht waterzuiveringsbeleid. Door zoveel mogelijk het regenwater op te vangen en ter plaatse te houden kan het gevaar voor overstromingen worden beperkt. Zo wordt ook een aanzet gegeven om water op een duurzame manier te gebruiken.

De kleinschalige waterzuiveringssystemen situeren zich vooral in het buitengebied omdat daar de kosten voor aansluiting op riool hoog zijn. Informatie betreffende de mogelijkheden, de bestaande wetgeving en verplichtingen hieromtrent moet duidelijk aan de burger en de lokale besturen worden gecommuniceerd. De oprichting van een kennisnetwerk onder de vorm van een Steunpunt Duurzaam Water moet hieraan tegemoet komen.

Controle op IBA's en vrijstelling van afvalwaterheffing

Burgers die zelf hun afvalwater zuiveren moeten dit ieder jaar volgens een loodzware procedure aanvragen. Vanaf 2001 volstaat een attest dat 5 jaar geldig is, waarna de vrijstelling van afvalwater-

heffing automatisch zal gebeuren. Zelfzuiveraars die aan de huidige kwaliteitsnormen voldoen, krijgen vrijstelling.

Een sluitende controle op de goede prestaties van de zelfzuiveraars is vanuit ecologisch oogpunt noodzakelijk, waarbij maximale kwaliteitsgaranties moeten uitgewerkt worden voor de individuele zuiveringsinstallaties.

Waterzuivering

De minister verwijst hiervoor naar de discussie in de commissie over de Aquafin-nota. Voor 2001 wordt voorzien in meer dan 8,3 miljard frank investeringen door Aquafin en 2,7 miljard frank subsidiekredieten voor gemeentelijke rioleringen. Daarbovenop komt nog ongeveer 9,5 miljard frank aan financierings- en exploitatiekosten van de bestaande bovengemeentelijke infrastructuur.

1.2.4. Natuur en Bos

Decreet natuurbehoud en bosdecreet

De minister brengt de kritiek van de EU op het decreet natuurbehoud in herinnering, die werd ingegeven door de onvoldoende omzetting van de bepalingen van de Habitat- en Vogelrichtlijnen in het decreet. Om aan deze kritiek tegemoet te komen stelde de regering een Natura 2000-besluit op, dat momenteel ter advies bij de Raad van State voorligt. Een wijziging van het decreet natuurbehoud dringt zich echter op om aan de opmerkingen van de EU tegemoet te komen. De voorbereidingen zijn afgerond en het ontwerp zal aan de Vlaamse regering voorgelegd worden. Om aan de nieuwe bepalingen in het decreet uitvoering te geven zal een aanvullend Natura 2000-besluit noodzakelijk zijn.

Tevens is er een aanvullend uitvoeringsbesluit nodig om de natuurrichtplannen een betere wettelijke basis te geven. Voor het opstellen van de natuurrichtplannen wordt via heroriëntering 50 miljoen frank vrijgemaakt.

In het Bosdecreet werd het artikel 90bis gewijzigd. Dit artikel regelt het verbod op ontbossing, de ontheffing ervan en de bijhorende compensatieregels. Ondanks herhaald aandringen heeft de Raad van State nog geen advies uitgebracht over het ontwerp van uitvoeringsbesluit dat door de Vlaamse regering werd goedgekeurd.

Teneinde het milieuvergunningenbeleid te integreren in de doelstellingen inzake natuurbehoud, werd aan de administratie de instructie gegeven om voor elk dossier, waarvan de activiteiten zich ontplooiën in een Europees richtlijngebied, advies te vragen aan de afdeling Natuur. De doelstelling hierbij is de evaluatiecriteria vervat in de Vogel- en Habitatrichtlijn te integreren in de betreffende milieuvergunningsaanvragen, in afwachting van een definitieve wettelijke regeling in het decreet op het natuurbehoud.

Beleid van aankoop van gebieden voor natuur en bos

Het aankoopbeleid is een belangrijke pijler van het natuurbeleid. In het Vlaams regeerakkoord zijn in dit verband ambitieuze doelstellingen opgenomen. Het aankoopbeleid verloopt reeds jaren stroef. Een belangrijke reden is de druk op de grondmarkt binnen de verstedelijkte Vlaamse context. Maar ook de bestaande aankoopprocedures staan een vlotte verwerving van gronden in de weg.

De Vlaamse regering keurde op 30 juni 2000 een nota goed met betrekking tot het aankoopbeleid van natuur- en bosgebieden en de realisatie van bosuitbreiding in uitvoering van het Vlaams regeerakkoord. Deze eerste fase heeft voornamelijk tot doel de bestaande instrumenten en procedures te optimaliseren. Na een evaluatieperiode in 2001 zullen in een tweede fase nieuwe instrumenten worden voorgesteld.

Ten behoeve van de kwantitatieve doelstelling uit het regeerakkoord die de verwerving van 15.000 hectare natuur- en bosgebied tegen het einde van de legislatuur vooropstelt is een inhaalbeweging noodzakelijk. De realisatie van de aankoopdoelstelling van 3.000 hectare per jaar veronderstelt, naast een aangepast instrumentarium en afgestemde procedures, ook een overeenkomstige stijging van de budgettaire middelen. Daarnaast wordt extra personeel aangeworven voor het onderhoud en het beheer van het toenemend patrimonium.

Binnen de bossfeer wordt een aanvang genomen om het beleid te heroriënteren van de aankoop van bestaande bossen naar de verwerving van te bebossen terreinen. Een eerste prioriteit is het creëren van meer groene recreatiemogelijkheden en een aangename leefomgeving door de aanleg van stadsbossen. Verschillende lokalisatiestudies voor stadsbosprojecten worden voorbereid, onder meer in Kortrijk, Gent, Sint-Niklaas, Antwerpen, Oostende, Waregem, Roeselare en Lokeren. Er is een grote interesse van de lokale besturen en de voor-

keur wordt dan ook gegeven aan projecten waar lokale besturen vragende partij zijn om te participeren. In 2001 zal voor bepaalde van deze projecten ook gestart worden met de eigenlijke verwerkingen. De tweede prioriteit bestaat uit de verdere ontwikkeling van een functionele bosstructuur door de realisatie van regionale bossen en door de lokale versterking van de aanwezige bos- en natuurstructuur.

De aankoop van natuurgebieden concentreert zich op zones die onder een internationaal beschermingsstatuut staan, onderdeel vormen van het af te bakenen Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), en op het uitbreiden van bestaande natuurgebieden en het wegwerken van enclaves binnen bestaande natuurgebieden. Er is bijzondere aandacht voor het duingebied en de duinpolderovergangen. De minister merkt op dat dit niet eenvoudig is, aangezien aankopen in duingebied zeer duur zijn.

Verder zal eveneens aandacht uitgaan naar de realisatie van natuurontwikkeling in combinatie met de inrichting van overstromingsgebieden in riviervalleien (integraal waterbeheer). In nauwe samenwerking tussen de afdeling Natuur en de afdeling Water zijn een aantal projecten van integraal waterbeheer in uitvoering, onder andere de Dijlevallei stroomopwaarts Leuven, of in voorbereiding. In de loop van 2001 zullen nieuwe projecten uitgevoerd worden.

Het aankoopbeleid van de Vlaamse overheid staat niet op zich. Voor de aankoop van natuurgebieden vormen de erkende terreinbeherende verenigingen een voorname partner. Dankzij de inzet van vele vrijwilligers verloopt het beheer efficiënt en tegen lage kosten. Op deze manier wordt een bijzonder efficiënte bijdrage geleverd aan de lokale verankering van het natuurbehoud en het ontwikkelen van het maatschappelijk draagvlak daartoe.

Afbakening en verweving in het landelijk gebied

Volgens de bepalingen van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, dienen binnen de vijf jaar na de inwerkingtreding van het decreet 125.000 hectare VEN en 150.000 hectare natuurverwevingsgebied te worden afgebakend. Hiernaast is de afbakening van natuurverbindingsgebieden mogelijk.

Het Ruimtelijk Structuurplan bepaalt bovendien dat, naast deze afbakeningen voor natuur, ook 10.000 hectare bosuitbreiding en 750.000 hectare landbouwgebieden in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen worden afgebakend. Hiervoor

kunnen ten aanzien van de oorspronkelijke gewestplannen 38.000 hectare bijkomende natuur- en reservaatgebieden en 10.000 hectare bijkomende bosgebieden worden ingezet.

De afbakening van de gewenste natuur- en bosstructuur is klaar. Eén van de strategische projecten natuur en landbouw is Verweving en Afbakening (VER-AF). In de stuurgroep, projectteam en werkgroepen zijn alle betrokken administraties vertegenwoordigd. Er wordt een overleg opgestart met doelgroepen om voor de set van instrumenten die binnen de afbakeningen worden ingezet een draagvlak uit te bouwen.

Na een eerste afstemmingsoefening tussen de gewenste natuur- en bosstructuur en de gewenste agrarische structuur, wordt de procedure opgestart voor de afbakening van een eerste fase van het VEN en natuurverwevingsgebied volgens de bepalingen van het natuurdecreet. In een eerste fase worden die VEN-gebieden afgebakend waarover geen discussie bestaat. In een tweede fase volgt dan overleg tussen de diverse belangengroepen (natuur en landbouw) over die VEN-gebieden waarover discussie bestaat, waarna dan ook deze gebieden worden afgebakend.

Na de Europese evaluatie blijkt dat Vlaanderen onvoldoende habitat- en vogelrichtlijngebieden, zowel qua type als qua oppervlakte, heeft aangegeven in het kader van de Habitatrichtlijn. Het Instituut voor Natuurbehoud (IN) heeft op wetenschappelijke basis kaarten voorbereid van locaties die in aanmerking komen als habitatgebied. Ook voor de vogelrichtlijngebieden dringen nieuwe afbakeningen zich op. De procedure hiertoe werd reeds opgestart.

Voor het beheer van bossen richt het beleid zich op de bosgroepen. In 2001 zal een erkenningsregeling voor bosgroepen in voege treden. De bosgroepen hebben als opzet responsabiliserend te werken ten aanzien van de boscijgenaren en de onderlinge samenwerking te stimuleren. Dit dient de meervoudige functie van het beperkte bosareaal in Vlaanderen ten goede te komen. Ter verbetering van het duurzaam beheer van de bossen wordt in uitvoering van het gewijzigde Bosdecreet voorzien in een erkenningsregeling voor bosexploitanten voor openbare bossen. Het opzet is de kwaliteit van de bosexploitatie te verbeteren door onder meer beter geschoolde vakmensen in te zetten, de bosexploitanten te laten werken in veilige omstandigheden en te komen tot milieuvriendelijke exploitatiemethoden.

Samenwerking met en ondersteuning van de lokale besturen bij initiatieven tot de vergroening van de stedelijke omgeving zullen worden ontwikkeld. Belangrijk hierbij is de opleiding van de stedelijke technische diensten, zodat ze op een ecologisch verantwoorde manier actief kunnen zijn in het groenbeheer.

Overige kredietverhogingen

Er wordt in bijkomende werkingsmiddelen voorzien voor het Instituut voor Natuurbehoud (IN) en het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (IBW) van respectievelijk 8,7 miljoen frank en 16,4 miljoen frank. De werking van beide instituten moet volgens de minister beter op elkaar worden afgestemd. De minister spreekt haar voorkeur uit voor een enkele wetenschappelijke instelling waarvan natuurbehoud en bos- en wildbeheer de twee pijlers zouden zijn.

Er is al jarenlang een onderzoekscontract met het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek (CLO) te Gent. Dit is een federale instelling die binnenkort wordt overgeheveld naar het Vlaams Gewest. De minister acht het echter nuttiger om de bestaande mensen en middelen van het CLO te integreren in de bestaande instellingen. Zo worden de vier personeelsleden van het luik landelijk bodembeheer overgeheveld naar de afdeling Land, waar ze een onderzoekskern zullen vormen voor studiewerk over erosie. De drie onderzoekers ratenbestrijding worden toegevoegd aan het IBW en de vier personeelsleden van het luik landelijk waterbeheer ondergebracht bij het IN.

1.2.5. Inrichting van het platteland

De VLM beschikt hiertoe over een aantal instrumenten zoals landinrichting, ruilverkaveling en natuurinrichting. De minister geeft vervolgens een overzicht van de wijze waarop en de frequentie waarmee de VLM deze instrumenten gebruikt.

Er zijn vier landinrichtingsprojecten en dertien ruilverkavelingen in uitvoering. In de loop van 2000 werden richtlijnen gegeven om de ecologische inbreng in de ruilverkaveling meetbaar te maken voor het toepassen van de zorgplicht, en om via monitoring op te volgen of de geplande verbetering van de natuurkwaliteit in ruilverkavelingsgebieden effectief wordt gerealiseerd.

Natuurinrichting is het instrument bij uitstek om de doelstellingen van het VEN op het terrein mee te realiseren. Het instrument kan in grote gebieden

ingezet worden waar vele eigenaars en gebruikers actief zijn. Dit maakt het instrument ook geschikt om meerdere beleidsdoelstellingen waar te maken. 2001 zal het jaar worden van de uitvoering van natuurinrichting op het terrein. Momenteel zijn elf natuurinrichtingsprojecten ingesteld. Een drietal van deze projecten zal een uitvoering kennen op het terrein. Er zullen in 2001 acht nieuwe projecten ingesteld worden.

De onderlinge afstemming tussen de instrumenten landinrichting, ruilverkaveling en natuurinrichting moet uitmonden in een globaal inrichtingsbeleid. De realisatie van een grondbank moet deze afstemming vereenvoudigen. Momenteel zijn er testcases waarin dit instrument wordt gebruikt.

In 2000 werden acht Regionale Landschappen definitief erkend. Met het oog op het verbeteren en vereenvoudigen van de procedures is er een evaluatie lopende van het huidige besluit. Tevens wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn voor het uitbreiden van de subsidies van projectwerking. De minister meent ook dat een verdere integratie in het plattelandsbeleid mogelijk moet zijn. Ze verwijst hiervoor naar het Leader+-programma.

Het instrument van beheersovereenkomsten wordt verder uitgebouwd. In 2000 waren drie beheerspakketten beschikbaar : bufferbeheer, weidevogelbeheer en kleine landschapselementen. Het is de bedoeling in 2001 het aantal beheerspakketten uit te breiden volgens de planning die is opgenomen in het Vlaamse programma voor plattelandsontwikkeling. De landbouwers moeten nog vertrouwd geraken met dit voor Vlaanderen nieuwe instrument. Het is de bedoeling bij de VLM een laagdrempelig één-loketsysteem uit te bouwen zodat landbouwers er op eenvoudige wijze terecht kunnen voor het afsluiten van beheersovereenkomsten. De minister geeft toe dat de huidige regelgeving hierover ingewikkeld is. Naast de natuurbeheersovereenkomsten zijn er ook nog landbouwbeheersovereenkomsten. Het is de bedoeling om er één pakket van te maken.

Het natuurbeheer van de Vlaamse Reservaten en de andere door de afdeling Natuur beheerde terreinen wordt versterkt door de extra inzet van 40 arbeiders. Dit wordt gedeeltelijk via het systeem van de startbanen georganiseerd.

Voor de erkende reservaten blijft het systeem van subsidiëring van aankoop door natuurverenigingen operationeel en is de financiële enveloppe hiervoor verhoogd. De subsidiëring van het terreinbeheer in de erkende reservaten is een resultaatsverbintenis

die gericht is op het bereiken van een bepaald natuurdoeltype. De procedure van erkenning verloopt nu volgens de vastgestelde termijnen en de opgebouwde achterstand wordt weggewerkt zodat in 2001 de kaap van de 10.000 hectare gebieden met een reservaatstatuut zal worden overschreden.

1.2.6. Mestbeleid

De minister verwijst voor dit thema naar de bespreking van het decreet houdende diverse bepalingen (Vl. Parl., *Parl. St.*, 2000-2001, nr. 414) en naar de discussie over de inwerkingtreding van het tweede mestactieplan (Vl. Parl., *Parl. St.*, 1999-2000, nr. 130).

Om de kwetsbare gebieden op basis van juiste gegevens te kunnen afbakenen, is het oppervlaktewatermeetnet uitgebreid en het grondwatermeetnet opgestart. Zo kan het Vlaams Gewest ten overstaan van Europa ook bewijzen dat het betere resultaten behaalt.

Zowel voor de kwetsbare zones water als de percelen in kwetsbare zones natuur zijn vanaf 2000 vergoedingen mogelijk. De Europese Commissie gaat hiermee akkoord en toont zich bereid om te cofinancieren. De Vlaamse regering besloot op 16 oktober 2000 tot het omzetten van deze maatregelen in Vlaamse regelgeving. Landbouwers kunnen in de betrokken zones vergoedingen krijgen op basis van een vijfjarige beheersovereenkomst.

Mestverwerking blijft een discussiepunt. De taskforce mestverwerking functioneert goed, maar op het terrein blijven er nog problemen bestaan. De minister benadrukt dat de sector zelf het initiatief tot mestverwerking moet nemen. Binnenkort zal een nota worden ingediend over de stand van zaken inzake mestverwerking. Ze wijst er wel op dat, indien men de helft van de mestoverschotten in Vlaanderen wil wegwerken via mestverwerking, er behoefte is aan een capaciteit van 4,5 miljoen ton. Momenteel is er een capaciteit van bijna 900.000 ton. Deze mestverwerking spitst zich bovendien vooral toe op de verwerking van kippenmest, en in mindere mate op varkensmest.

1.2.7. Verduurzaming van het gemeentelijk en provinciaal milieubeleid

Op basis van een evaluatie van de huidige conventanten zal in 2001 een nieuw samenwerkingsakkoord tussen het Vlaams Gewest en de lokale overheden worden voorbereid dat vanaf 2002 van start zal gaan. Zo krijgen de lokale besturen de tijd

om zich voor te bereiden op de milieuconvenants van de derde generatie. Dit moet leiden tot een lokaal beleid dat meer op duurzaamheid gericht is.

In 2000 nog wordt het strategisch project 'duurzaam lokaal beleid' opgestart. Dit project heeft als doelstelling de beleidslijnen die hieromtrent werden uitgetekend voor de periode 2000-2004 in praktijk om te zetten. Door een evenwichtige mix van regelgeving, economische instrumenten en informatie, zullen de gemeenten en provincies verder vertrouwd worden gemaakt met de beginselen van duurzame ontwikkeling. Er zal worden gewerkt aan een draagvlakverbreding van het lokale milieubeleid en aan integratie tussen verschillende beleidsdomeinen, zoals milieu, huisvesting, ruimtelijke ordening, mobiliteit.

Als het Vlaamse gewest van de lokale overheden een actieve medewerking verlangt en er bovendien rekening mee houdt dat ze de voorbije tien jaar steeds meer milieutaken kregen, dan zal er volgens de minister voortaan ook meer aandacht moeten gaan naar het kader waarbinnen dit beleid wordt gevoerd. 'Vereenvoudiging' en 'doorzichtigheid' zullen hier de sleutelwoorden zijn. In elk geval zullen de lokale overheden worden aangemoedigd planmatig te werken: lokale milieubeleidsplanning zal als volwaardig beleidsinstrument worden gepromoot. Er zal de gemeenten en provincies ook een volledig en vlot toegankelijk overzicht worden aangeboden van het actuele juridische kader waarbinnen zich het lokale milieubeleid afspeelt.

1.2.8. Luchtverontreiniging

De minister verwijst naar het protocol van Göteborg en de ontwerprichtlijn van de EU over nationale emissieplafonds, waarin de Vlaamse overheid zichzelf vrij ambitieuze doelstellingen heeft opgelegd voor de vermindering van de uitstoot van stoffen die verzuring, ozonvorming of eutrofiëring veroorzaken. Op Europees vlak is er nog discussie over een ontwerprichtlijn voor nationale emissieplafonds, waarin men nog verder wil gaan dan het protocol van Göteborg.

In de zomer 2000 werden twee concrete maatregelen genomen ter bestrijding van verzuring en vorming van troposferisch ozon, namelijk de verplichte damprecuperatie bij benzinestations en de aanpassing van de emissiegrenswaarden voor petroleumraffinaderijen. Beide maatregelen maken deel uit van het Vlaamse ozonprogramma.

Tegen 1 april 2001 moet ook de Europese Solventrichtlijn worden omgezet. Deze richtlijn heeft als

hoofddoel de emissie van vluchtige organische stoffen (VOS) door het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde werkzaamheden en in industriële installaties, te beperken.

Inzake de luchtemissies van dioxines ten gevolge van industriële verbrandingsprocessen is er een trendbreuk gerealiseerd. Na de succesvolle aanpak van de verbrandingsovens voor huishoudelijk afval is via een aangescherpt vergunningenbeleid de start gegeven om de overige dioxinebronnen, onder meer in de industrie, te saneren. De minister geeft twee voorbeelden. Sidmar heeft een grote daling van de dioxine-uitstoot kunnen realiseren, zonder evenwel de norm voor afvalverbranding te halen. Union Minière werd een strengere vergunning opgelegd. Samen met het bedrijf wordt gezocht naar een verlaging van de uitstoot via een stappenplan.

1.2.9. Regelgeving meer doeltreffend en doelmatig maken

Er werd een hele reeks initiatieven gestart om de regelgeving te wijzigen en te vereenvoudigen. Er wordt gewerkt aan een voorontwerp van decreet met betrekking tot hinderlijke activiteiten en inrichtingen, met inbegrip van een decretale basis voor een systeem van integrale voorwaarden (Vla-rem). Voor bedrijven met een geringe milieuhinder zou de meldingsplicht volstaan, wat zowel voor de bedrijven als voor de overheid een administratieve vereenvoudiging zou betekenen. De minister wijst er wel op dat dit systeem sluitend moet worden gemaakt, zoniet is er een kans op misbruiken. Er komt een nieuw decreet handhaving milieurecht en een integratie van de decretale basis van de heffingsregelingen voor afvalwater, grondwater, afval en mest. Er wordt gewerkt aan een voorontwerp van decreet en uitvoeringsbesluit inzake harmonisatie en integratie van de procedure voor erkenning van deskundigen. Ten slotte zijn ook de voorbereidingen gestart voor de integratie van het milieubeheersrecht. Ook het kerndeel van een voorontwerp van decreet integraal waterbeleid is al ver gevorderd.

Met betrekking tot het handhavingsbeleid werd binnen de schoot van de Commissie Vervolgingsbeleid in overleg met vertegenwoordigers van het college van procureurs-generaal een 'Prioriteitennota vervolgingsbeleid milieurecht' uitgewerkt en definitief goedgekeurd. De nota bevat een reeks afspraken tussen politieke verantwoordelijken, administratie en parketten. De minister beklemtoont dat het niet bij woorden alleen mag blijven.

Alle omzettingdossiers van het Europees milieurecht, de inbreukdossiers en de vragen om informatie van de Europese Commissie werden begin dit jaar ingedeeld in zeven clusters, meer bepaald MER en VR (milieueffect- en veiligheidsrapportering), milieuvergunningen, nitraat, afval, lucht, natuur en water. Voor elk van deze clusters werd een werkgroep samengesteld die bestaat uit juristen, ambtenaren van de functioneel bevoegde diensten en kabinetsmedewerkers. De werkgroep is verantwoordelijk is voor het uitwerken van oplossingen om de problemen weg te werken. Dit project moet afgerond zijn wanneer België het voorzitterschap van de Europese Commissie waarneemt, begin volgend jaar.

1.2.10. Onderzoek en ontwikkeling

De minister merkt op dat in de milieusector ongeveer anderhalf miljard frank wordt besteed aan onderzoek allerhande. Toch is de impact ervan op het beleid tot nog toe vrij gering. Door het veelvoud van studies, opdrachtgevers en rapporteringstructuren is het moeilijk het bos door de bomen te zien. Daarom is een strategisch project opgestart met als doelstelling de operationaliteit van de wetenschappelijke kennis ten behoeve van het natuur- en milieubeleid te waarborgen, onder andere door een meer planmatige aanpak, een verbetering van de coördinatie en procedurele aspecten en een verhoging van de bruikbaarheid en beschikbaarheid van de resultaten van onderzoek en ontwikkeling.

1.2.11. Werking van administraties en VOI's, beheer en toezicht op de Vlaamse Milieuholding (VMH) en dochtermaatschappijen

Via een breed opgezet strategisch project wordt gestreefd naar de optimalisering van de diensten in de milieusector, met name de administratie Milieu, Natuur-, Land- en Waterbeheer (Aminal), de pararegionales OVAM en VMM (type A), en VLM (type B), de wetenschappelijke instituten IBW en IN, de holding VMH en belangrijkste dochters Aquafin en Indaver en de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW).

De werking van Aminal, OVAM, VLM en VMM moet beter geïntegreerd en gedynamiseerd worden door actualisatie van de vroeger uitgevoerde audits. Een consulent is sinds juni 2000 aan het werk om de informatie over de processen en middelen van de organisaties onder een gelijke noemer te brengen. Met deze informatie wordt gezocht naar meer efficiënte organisatievormen waarin de taken in meer homogene pakketten worden toegewezen.

Aansluitend wordt een optimale integratie van IBW en IN onderzocht.

De meeste afdelingen van Aminal, OVAM, VLM en VMM werden in het voorjaar van 2000 bezocht om de vroeger uitgevoerde audits en verbeteringsvoorstellen te bespreken. De bekomen informatie wordt verwerkt en aangevuld door de consultant.

De minister benadrukt dat voor de VMH de milieufinaliteit van cruciaal belang blijft. Dit aspect moet worden bewaakt en versterkt. Er zal daarbij eerst werk worden gemaakt van het op een nieuw spoor zetten van de twee belangrijkste dochtermaatschappijen, Aquafin en Indaver. De nieuwe regeringscommissaris heeft als opdracht de werking van de VMH grondig te evalueren en daarover verslag uit te brengen tegen begin 2001. Op basis van dit verslag zullen verdere opties worden genomen.

1.2.12. EU-voorzitterschap

In de tweede helft van 2001 is België voorzitter van de Europese Unie. De Vlaamse milieu-overheden zijn al intensief bezig met de voorbereiding en Vlaanderen zal zich op milieuvlak op diverse manieren tonen.

Het Vlaams Gewest zal assessor zijn in de EU-ministerraad voor leefmilieu en zal voor diverse belangrijke onderwerpen een inhoudelijke trekkersrol vervullen in de voorbereidende werkgroepen. Over de inhoudelijke taakverdeling wordt overlegd met de federale overheid, de andere gewesten en de Europese Commissie.

Tenslotte kondigt de minister twee expertenseminaries aan die tijdens het EU-voorzitterschap worden georganiseerd. Een seminarie over dioxines moet onderbouwde suggesties opleveren voor de EU-commissie over de bescherming van de volksgezondheid tegen de negatieve effecten van dioxines in de vorm van maximale depositienormen en de strikte aanpak van de dioxinebronnen. Een seminarie 'Natuur, Landbouw en Bosbouw in verstedelijkte gebieden' moet de Europese instanties inspiratie opleveren om meer rekening te houden met de specifieke kenmerken en noden van enkele 'zachte' functies in dichtbevolkte gebieden zoals Vlaanderen.

De minister uit haar voornemen om het EU-voorzitterschap met een schone lei aan te vatten inzake de uitvoering van EU-richtlijnen. Er werd een grondig overzicht gemaakt van de achterstallige dossiers. Deze zijn per inhoudelijk thema in clus-

ters ondergebracht. Per cluster werkt een werkgroep met alle betrokken ambtenaren aan de versnelde omzetting van de EU-milieureglementering. Deze inhaaloperatie wordt afgestemd op gelijkaardige initiatieven van de andere gewesten.

De bestaande overlegstructuur, namelijk het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM) wordt geëvalueerd en bijgestuurd zodat de interne Belgische coördinatie tijdens het voorzitterschap zo efficiënt mogelijk kan verlopen.

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1. BEGROTING LEEFMILIEU EN MINA-FONDS

Mina-fonds

De commissie leefmilieu besprak naar aanleiding van de begrotingsdiscussie ook een eerste maal het verslag van het Rekenhof over de belangrijkste ontwikkelingen in de begroting en de rekeningen van de DAB Mina-fonds sinds 1995 en over de opmerkingen die het Rekenhof tijdens deze periode over de opbouw, de inkomsten- en uitgavenstromen en het saldo van dit fonds heeft gemaakt (*Parl. St. VI. Parl.*, 2000-2001, nr.37 /1). Dit verslag zal opnieuw worden besproken met de bedoeling om, overeenkomstig artikel 30 van het Reglement, een advies aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uit te brengen.

Heffingen en financiering van het milieubeleid

Bij de bespreking van Hoofdstuk II, afdeling II Grondwater van het decreet houdende bepalingen tot de begeleiding van de begroting 2001, waardoor de correctiefactor van de grondwaterheffing wordt gewijzigd, werd door diverse leden verwezen naar de resolutie over de financiering van het milieubeleid. Daarin wordt een globale visie gevraagd op de financieringsbehoeften van het milieubeleid en de heffingen. (*Parl. St. VI. Parl.*, 1996-1997, nr. 667).

De heer *Joachim Coens* wijst erop dat een studie over de financieringsbehoeften en heffingen in de beleidsnota van de minister was aangekondigd voor 2000. In de begroting 2001 is er nu een verhoging van de dotatie uit de algemene middelen met bijna 3 miljard frank, zonder dat er duidelijkheid is over de toekomst van de financiering van het milieubeleid.

Minister *Vera Dua* repliceert dat de resolutie reeds in 1997 door het Vlaams Parlement werd goedgekeurd en dat door de vorige regering geen studie aan het parlement werd voorgelegd. Naast de resolutie is er ook het regeerakkoord, waarin een globale discussie over de milieueffingen en de financiering van het milieubeleid wordt vooropgesteld. Een nota over het heffingenbeleid is bijna klaar en zal eerst worden besproken in de Vlaamse regering, vooraleer hij aan het parlement wordt overgemaakt.

Heroriëntering van het beleid

De heer *Coens* verwijst naar een uitspraak van de minister-president in de commissie voor financiën en begroting. Het regeerakkoord voorziet in 35 miljard frank aan middelen, of 7 miljard frank op jaarbasis, door heroriënteringen van het beleid. De minister-president heeft daarbij het voorbeeld van 2,5 miljard frank op programma 61.1 Leefmilieu genoemd.

Minister *Dua* antwoordt dat er binnen de bevoegdheid landbouw een heroriëntering van middelen is die kan worden geraamd op 2,4 miljard frank en voor de sector leefmilieu op ongeveer 800 miljoen frank. Voor leefmilieu gaat het dan onder meer over de heroriëntering van de subsidies voor containerparken naar subsidies voor alternatieve technieken voor afvalverwijdering. Voor de sanering van de brown fields werden bijvoorbeeld middelen uit andere posten weggehaald. De toelagen aan het steunpunt Duurzaam Water werden in de VMM-begroting gevonden. Op die manier werd met de administratie artikel per artikel overlopen om na te gaan of middelen konden worden geheroriënteerd. Het hoge bedrag in de sector landbouw wordt verklaard door de heroriëntering van de VLIF-gelden.

II.2 AFVAL

Slib

De heer *Patrick Lachaert* stelt dat zowel het gewest als de provincies en de gemeenten voor de omvangrijke taak staan het slib van de (bevaarbare en onbevaarbare) waterlopen te ruimen. Dit is een erg dure aangelegenheid. De provincie Oost-Vlaanderen heeft bijvoorbeeld een bedrag van 250 miljoen frank uitgetrokken voor het verwerken en afvoeren van slib. Daarbij gaat het enkel over provinciale waterlopen waar er overstromingsgevaar dreigt, en waaraan door het provinciebestuur prioriteit wordt gegeven. Voor de gemeenten lopen de kos-

ten voor het laten verwijderen van slib al vlug op tot 12 à 15 frank per kilogram. De saneringskosten van de Melsenbeek in Merelbeke bijvoorbeeld, die belangrijk is voor de afwatering van de streek, worden door de gemeente geraamd op 30 miljoen frank. Een alternatief voor het laten verwijderen is dat de gemeenten zelf een milieuvergunning aanvragen voor het tijdelijk stockeren en drogen van het slib, vooraleer het wordt afgevoerd. Voor de meeste lokale besturen is ook dit geen haalbare kaart : zij opteren ervoor om de beken niet te ruimen. De heer *Lachaert* vraagt een oplossing voor de berging van het slib, dat een onderdeel is van een veel ruimer probleem van het water- en afvalbeleid.

Minister *Vera Dua* ziet de ruiming en berging van het slib als een van de grootste en moeilijkste problemen waarmee het beleid wordt geconfronteerd. De grote black points op Vlaamse bodem zijn in feite de lange slierten van de bodems van waterlopen. Het historisch passief is enorm en de situatie kritiek, en dat geldt zowel voor de bevaarbare als onbevaarbare waterlopen. Zowel de houding van de centrale als de lokale besturen heeft misschien de indruk gegeven dat het probleem werd genegeerd, omdat er geen haalbare oplossing voorhanden leek te zijn. De minister verwijst in dit verband naar eerdere vragen in de commissie waarbij werd vastgesteld dat een provincie verontreinigd slib ruimt en op de wettelijke voorziene vijfmeterstrook langs de waterloop deponeert, zonder dat duidelijk is of de Vlarea-normen voor slib worden gehaald.

De heer *Lachaert* wijst in dit verband ook op een mentaliteitswijziging bij de aangelande landbouwers. Vroeger werd het slib als bemesting op de akker of het weiland gevoerd. Door de problematiek van de verontreiniging door meststoffen zijn landbouwers zich echter meer bewust geworden van de risico's van verontreiniging van hun percelen.

Een bijkomend probleem is volgens *minister Dua* dat door het ruimen van slib de verontreinigde bodem wordt omgewoeld met een tijdelijke verslechtering van de waterkwaliteit tot gevolg. Wanneer de bodem onaangeroerd wordt gelaten, is er nog een duidelijk kwaliteitsverschil tussen het slib en de waterkolom. Er is een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers van de ministers van openbare werken (bevaarbare) en leefmilieu (onbevaarbare waterlopen) en ruimtelijke ordening om te zoeken naar oplossingen. Door de werkgroep wordt gezocht naar bergingscapaciteit en naar de beste beschikbare techniek (BBT) voor

verwerking van het slib, afhankelijk van de graad van vervuiling. In de VITO-studie over eindverwerking is ook het aspect slib opgenomen. Voor het einde van 2000 zal deze studie worden afgerond met een eindrapport, dat hopelijk duidelijkheid zal brengen over de BBT. Eenmaal er duidelijkheid is over de verwerking, zal de discussie over de kostprijs van de sanering van dit historisch milieupas-sief moeten worden gevoerd.

MBO papier

De heer *Joachim Coens* informeert naar de stand van zaken van de milieubeleidsovereenkomsten met de papiersector.

Namens de *minister* wordt geantwoord dat de uitvoering van deze MBO's wordt opgevolgd door de OVAM samen met de betrokken federaties. Er werden milieubeleidsovereenkomsten afgesloten met de pers en met uitgevers van reclamedrukwerken. De uitvoering van de overeenkomsten verloopt niet zoals verwacht : inzake de preventie van papierafval en de financiering van inzameling en recyclage van papier lijken de doelstellingen niet te worden gehaald. De OVAM bereidt een evaluatienota van de MBO's voor, die begin volgend jaar in de commissie leefmilieu kan worden besproken. Eventueel kan de inhoud van de overeenkomsten dan worden herzien.

Preventie

De heer *Joachim Coens* begrijpt uit de toelichting van de minister dat in 2001 veel aandacht zal gaan naar de preventie van afval en naar het Presti-5-project voor het bedrijfsleven. De kredieten voor de preventie van afval, die de vorige jaren afnamen, stijgen echter ook in de begroting 2001 niet. Hoe evalueert de minister de werking van het Steunpunt en Informatiecentrum voor Preventie en Emissies (STIP) ? Hoe vaak wordt beroep gedaan op het steunpunt en door wie ? Hoe gebeurt dit in combinatie met het Presti-programma ?

Minister *Vera Dua* repliceert dat preventie een rode draad is doorheen het hele milieubeleid en dat de inspanningen voor preventie niet tot enkele begrotingsartikelen kunnen worden herleid. De Presti-projecten, een subsidieprogramma dat afvalpreventie in bedrijven wil stimuleren, hebben niet het verhoopte succes gekend. In het verleden werden de kredieten onderbenut, waardoor nu meer de nadruk wordt gelegd op een verlaging van de drempel voor bedrijven. De minister verwacht veel

van het STIP, maar voor een evaluatie van dit project, dat nog maar enkele maanden geleden is gestart, is het nog te vroeg. Het initiatief beantwoordt aan een nood op een terrein en de minister trekt er dan ook de nodige middelen voor uit. De bedrijven en federaties kunnen met alle mogelijke vragen terecht bij dit steunpunt. Preventie kan niet door de overheid alleen worden gerealiseerd, ook de doelgroepen en de sectoren moeten het preventiebeleid waarmaken. De bedoeling is onder meer duidelijk te maken dat preventie economisch rendabel kan zijn.

Afvalverwerking

De heer *Joachim Coens* vraagt hoe het staat met de alternatieve afvalverwerkingstechnieken, zoals scheiden en vergisten. Er zijn studies over deze technieken voorhanden, onder meer van de VITO, maar in de begroting zijn geen middelen terug te vinden voor de financiering ervan.

De minister heeft volgens de heer Coens eerder duidelijkheid geschapen over haar standpunt inzake het uitgangspunt "geen nieuwe verbrandingsovens op nieuwe locaties". Intussen werd echter een bouwvergunning afgeleverd voor de nieuwe huisvuilverbrandingsinstallatie in Drogenbos. Verder verwijst het lid ook naar de beleidsbrief van de minister, waarin staat dat scenario's om de ISVAG-oven in Wilrijk vervroegd te sluiten voorliggen. Een voorwaarde is echter de bereidheid van andere besturen om de kosten van een vervroegde sluiting financieel mee te dragen. Dit betekent volgens het lid dat de oven zal blijven werken aangezien de instanties die hebben geïnvesteerd in de vernieuwing van de oven niet zonder meer bereid zullen zijn de sluiting ervan te financieren. Hoe moet het nu concreet verder met de installaties in Drogenbos en Wilrijk ? Hoe evalueert de Vlaamse regering de impact van deze beslissingen op de noodzakelijke verbrandingscapaciteit en de export van afval ? Volgens het lid is het beleid van de regering op dit domein nog steeds erg vaag en wordt het tijd dat de regering duidelijkheid schept over haar plannen.

Minister *Vera Dua* antwoordt dat de studie van de VITO over eindverwerking van afval voor het einde van 2000 zal worden afgerond. Er lopen initiatieven inzake alternatieve verwerkingsinstallaties. De Antwerpse Intercommunale Vera plant een installatie voor scheiden en vergisten van afval. Het vergunningsdossier zal binnenkort in beroep aan de minister worden voorgelegd. In de Kempen heeft de IOK ook een vergunningsaanvraag klaar

voor een dergelijke installatie. In Limburg bestaan er eveneens plannen, maar die zijn op dit ogenblik nog niet in de vergunningsfase. De capaciteit van de geplande installaties in Antwerpen en de Kempen bedraagt 150.000 ton op jaarbasis per installatie. De minister laat opmerken dat deze installaties, in feite gebaseerd op een voorbehandeling en doorgedreven selectie van afval, nog een residu aan hoogcalorisch afval opleveren, waarvoor nog nieuwe verwerkingscapaciteit moet worden gevonden. Een subsidiëring voor de doorgedreven selectie van afval is mogelijk binnen de bestaande begrotingsposten. Een wijziging van het subsidiebesluit wordt voorbereid.

Wat de ISVAG-oven betreft, zegt de minister dat haar standpunt niet is gewijzigd. Er is in de omgeving een historische vervuiling door de verbrandingsinstallatie, maar ook door andere vervuilingbronnen. De verbrandingsinstallatie werd vernieuwd en werkt nu volgens de normen, de uitstoot wordt opgevolgd door een meetprogramma. Wegens de historische schuld heeft de minister de verbintenis aangegaan te onderhandelen over een vervroegde sluiting. De minister zegt echter geen juridische grond te hebben om de inrichting te sluiten zolang ze conform de normen wordt uitgebaat. Enkel indien de normen niet worden gerespecteerd en/of er een acuut gevaar is voor de volksgezondheid kan de minister een sluiting opleggen.

De minister voegt eraan toe dat uit het onderzoek naar milieu en gezondheid blijkt dat hoge gehalten aan PCB's en VOS werden gemeten bij bewoners van de Neerlandwijk. De minister heeft de VMM en de Milieu-inspectie gevraagd dit nader te onderzoeken. Indien de deskundigen schriftelijk bevestigen dat er een acuut gevaar is voor de gezondheid, zal de minister daaruit de nodige conclusie trekken.

Een vervroegde sluiting kan in de huidige omstandigheden volgens de minister enkel op vrijwillige basis, wat voor de investeerders inderdaad betekent dat het geïnvesteerde kapitaal vroegtijdig wordt vernietigd. Daarover kan de minister zelf geen beslissing nemen, het is een beslissing die toekomt aan de betrokken intercommunale. De minister stelt wel vast dat in Sint-Niklaas een sluitingscenario wordt overwogen. Wat de ISVAG-installatie betreft, werden reeds gesprekken gevoerd met de betrokken besturen en partners, waaronder de ISVAG-gemeenten en de stad Antwerpen. Een aantal betrokkenen heeft om principiële redenen geweigerd zich uit te spreken gezien de nakende bestuurswisselingen. Na de installatie van de nieuwe besturen in januari 2001, zal de minister een

nieuwe gespreksronde starten met de bedoeling over de sluiting te onderhandelen en een oplossing te zoeken.

De heer *Joachim Coens* stelt vast dat in de begroting ook geen middelen werden uitgetrokken om te participeren in de kosten van de sluiting. Wie zal dan uiteindelijk het prijskaartje betalen? Het is logisch dat de investeerders enkel zullen ingaan op de vraag van de minister om vrijwillig en vroegtijdig te sluiten indien ze daarvoor worden vergoed. Het lid besluit hieruit dat de verbrandingsoven open blijft. De heer *Erik Matthijs* verwijst naar een beslissing van de Vlaamse regering waarbij middelen zouden zijn toegezegd om samen met de betrokken partners de sluiting te realiseren. Voor de betrokken intercommunale is de sluiting onbetaalbaar.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* stelt dat de bevoegde minister in de commissie voor binnenlandse aangelegenheden heeft meegedeeld dat voor de ISVAG-gemeenten geen gelden vanuit het Vlaams Gemeentefonds ter beschikking zouden worden gesteld (*Hand. Vl. Parl.*, 1999-2000, C163).

Mevrouw *Vera Dua* antwoordt dat ze van de Vlaamse regering een mandaat heeft gekregen om te onderhandelen met de betrokken partners en hierover verslag uit te brengen aan de regering. Ze zal deze onderhandelingen voeren met de bedoeling om met alle betrokken partners tot een akkoord te komen.

Verwerkingscapaciteit en export van afval

De heer *Jos Bex* vraagt of het noodzakelijk is voor het residu van de geplande nieuwe installaties voor scheiding en vergisting van afval bijkomende verbrandingscapaciteit te bouwen. Is het hoogcalorisch afval niet geschikt voor verwerking in de cementindustrie?

De minister nuanceert dat niet noodzakelijk een nieuwe installatie werd bedoeld. Ze wil de resultaten van de VITO-studie afwachten vooraleer beslissingen te nemen. Een probleem met verbranding door de cementindustrie is wel dat tot op heden niet kan worden gegarandeerd dat dit aan dezelfde milieuvoorwaarden gebeurt dan in de afvalverwerking.

De heer *Bex* laat opmerken dat in Duitsland de cementindustrie heeft geïnvesteerd in nieuwe technologie. Momenteel wordt er aan de industrie betaald voor het verbranden van dergelijk afval, maar wan-

neer de investeringen zijn afgeschreven, zou dit worden herzien.

De heer *Bruno Tobbac* herinnert aan de discussie bij de bespreking van de begroting 2000. Er is op dit ogenblik nog steeds een probleem met de verbrandingscapaciteit in het Vlaamse gewest. De bestaande installaties functioneren niet naar behoren. Het operationeel blijven van verouderde ovens kan volgens het lid dan ook niet worden ingeroepen als argument om nieuwe investeringen uit te stellen. Intussen wordt in de provincie Antwerpen voorzichtig geopteerd voor alternatieve verwerkingstechnieken, zoals scheiden en vergisten. Het is echter geenszins duidelijk wanneer de noodzakelijke capaciteit beschikbaar zal zijn. Andere intercommunales, onder meer in Vlaams-Brabant, sluiten contracten van lange duur af voor afvalverwerking met privé-firma's, waarbij onduidelijk is wat de bestemming is van het afval en onder welke voorwaarden het wordt verwerkt. Indien bijkomende capaciteit uitblijft, dreigen de nieuwe installaties voor verwerking van afval in het Vlaamse gewest te worden onderbenut, omdat de gemeenten en intercommunales voor een lange termijn elders onder contract liggen.

Minister *Vera Dua* benadrukt dat de ladder van Lansink het uitgangspunt blijft in het Vlaamse afvalbeleid. Dit betekent dat de prioriteit in het beleid achtereenvolgens gaat naar preventie, hergebruik en recyclage, dat pas in tweede instantie aan verbranden kan worden gedacht en dat storten zoveel mogelijk moet worden vermeden. Anderzijds is het de opdracht van de minister om te zorgen dat er een oplossing is voor het aangeboden huishoudelijk afval. In dit verband wordt vastgesteld dat de bestaande verbrandingsinstallaties niet op volle capaciteit werken. Dit heeft volgens de minister te maken met ontwijkingsmechanismen. De minister verwijst naar de vrijstelling van storthellingen voor recyclageresidu's. Er wordt door bepaalde firma's misbruik van de vrijstelling gemaakt, maar daartegen kan binnen de huidige regelgeving moeilijk worden opgetreden. Die achterpoort in het Afvalstoffendecreet zou volgens de minister zo snel mogelijk moeten worden gesloten. Naar schatting zou het Vlaamse gewest daardoor ongeveer 300 miljoen frank aan storthellingen mislopen.

De heer *Tobbac* merkt op dat het voor de volksgezondheid wellicht een goede zaak is dat de capaciteit van de bestaande installaties niet volledig wordt benut. De minister antwoordt dat de monitoring van de bestaande afvalverbrandingsinstallaties zeer goed verloopt. De Milieu-inspectie kwijt zich zorgvuldig van deze opdracht, en installaties die

niet voldoen aan de bestaande normen worden stilgelegd. Het lid repliceert dat de oudere installaties werden opgelapt, waardoor ze erin slagen om net de normen te halen. Het residu is echter van mindere kwaliteit dan van installaties die met moderne technologie werken.

De heer *Jos Bex* vraagt, rekening houdend met de overcapaciteit, hoeveel afval naar Duitsland wordt geëxporteerd. De minister zal cijfers over de export van afval naar Duitsland en Wallonië aan het verslag laten toevoegen (zie bijlage).

Op vraag van de heer *Patrick Lachaert*, wordt verduidelijkt dat een capaciteit van ongeveer 200.000 ton van de huisvuilverbrandingsinstallaties niet wordt benut (op een totaal van ongeveer 1 miljoen ton). Het is de bedoeling om in 2001 te starten met een clearing house-systeem waarbij OVAM kan melden waar er op bepaalde ogenblikken capaciteit beschikbaar is. Daarmee zal uiteraard rekening worden gehouden bij het beantwoorden van aanvragen voor stortafwijkingen en export naar Duitsland en Wallonië.

Er is volgens minister *Vera Dua* momenteel een capaciteit van ongeveer 1 miljoen ton bij de bestaande huisvuilverbrandingsinstallaties. Bij Indaver in Beveren is nog een installatie van 150.000 ton in aanbouw. De minister gaat ervan uit dat er nog 3 voorbehandelingsinstallaties van 150.000 ton zullen bijkomen, waarvoor dan nog wel een oplossing voor het hoogcalorisch residu moet worden gevonden.

De minister wil de druk op de preventie hoog houden en daarom de verbrandingscapaciteit niet overschatten. De totale productie aan huishoudelijk afval neemt nog steeds toe, maar het percentage van hergebruik en recyclage stijgt eveneens. Het aandeel van de restfractie daalt vlugger dan voorzien: de langetermijn-doelstelling van het huidige huishoudelijke afvalstoffenplan 1997-2001 is te komen tot 150 kilogram restfractie per inwoner, en vele gemeenten doen nu reeds beter. Ook wat het vergelijkbaar bedrijfsafval betreft, moet de druk op preventie en recyclage behouden blijven. Rekening houdend met deze cijfers en tendenzen, meent de minister dat een nieuwe mega-verbrandingsoven de druk op preventie zou wegnemen en een hypothek zou leggen op het vernieuwde afvalbeleid.

De heer *Joachim Coens* verwijst naar de toelichtingen bij de begroting, waarin staat dat Vlabraver de nodige initiatieven onderneemt voor de geplande verbrandingsoven in Drogenbos met een capaciteit van 200.000 ton (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, nr. 13,

684). Deze toelichting staat haaks op de verklaring van de minister dat de oven van Drogenbos het afvalbeleid zou doorkruisen.

De *minister* repliceert dat de toelichting werd opgesteld door de administratie, die verwijst naar lopende projecten. De minister wil vraag en aanbod zo volledig mogelijk in kaart brengen, om dan na te gaan welke lopende initiatieven hier nog kunnen in kaderen. Het project van de geplande oven in Drogenbos wordt intussen bijzonder complex vanuit juridisch oogpunt. Er is nu recent een nieuwe bouwvergunning afgeleverd, maar het is onduidelijk of de milieuvergunning nu nog geldig is – daarover zal de rechtbank oordelen. De minister zelf kan geen uitspraak doen vooraleer er een vonnis is van de rechtbank. Bij de Europese Commissie lopen er vier procedures, onder meer over de milieu-effectrapportering en de structuur van Vlabraver. De minister heeft ook bedenkingen bij de inplantingsplaats van de geplande oven en verwijst in dit verband naar de slechte inplanting van de ISVAG-oven vlakbij een woonzone.

De heer *Lachaert* deelt de mening van de minister dat de afloop van dit dossier vanuit juridisch oogpunt erg onzeker is.

De heer *Coens* begrijpt dat geen uitspraak wordt gedaan over lopende juridische procedures. Het is echter onduidelijk of de oven van Drogenbos vanuit beleidsmatig standpunt voor de regering nu nodig is of niet. De minister voor ruimtelijke ordening heeft een bouwvergunning afgeleverd, hoewel er nog onduidelijkheid is over de milieuvergunning.

Minister *Dua* repliceert dat de vergunning werd afgeleverd door de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar, die een beoordeling heeft gemaakt op basis van criteria van ruimtelijke ordening.

De heer *Patrick Lachaert* sluit zich hierbij aan en benadrukt dat het afleveren van een bouwvergunning geen politieke beslissing is, maar een procedurele aangelegenheid: de bevoegde ambtenaar oordeelt of het ingediende dossier aan de gestelde voorwaarden inzake ruimtelijke ordening voldoet, en moet zijn beslissing daarop baseren. De opportuniteit in het kader van afvalbeleid is een andere zaak die tot de bevoegdheid van de minister van leefmilieu behoort.

Afvalbeleid en ecofiscaliteit

De heer *Jos Bex* heeft vragen bij de richting die het Vlaams afvalbeleid uitgaat. Hij kondigt aan een

initiatief te willen nemen om in de commissie tot een debat te komen over de privatisering van het afvalbeleid. Het lid verwijst ook naar de akkoorden over de staatshervorming. De ecotaksen zouden in 2003 een gewestelijke bevoegdheid worden. De heer *Bex* hoopt dat over dit belangrijke instrument voor het milieu- en afvalbeleid binnenkort met de minister van gedachte kan worden gewisseld. Algemeen is het lid van oordeel dat een akkoord met de voorliggende begroting en beleidsbrief niet betekent dat bepaalde aspecten van het beleid in de loop van het jaar niet opnieuw in vraag kunnen worden gesteld.

Minister *Vera Dua* bevestigt dat vanaf 2003 de gewesten een beleid inzake ecofiscaliteit zullen kunnen voeren. Naast ecotaksen is er ook de mogelijkheid van het toekennen van ecoboni. Het kan inderdaad een essentieel instrument in het Vlaams afvalbeleid worden. De minister geeft het voorbeeld van de drankverpakkingen: de aanvankelijke trend naar herbruikbare verpakkingen is terug omgebogen naar meer wegwerpverpakkingen. Via ecofiscaliteit kunnen bijvoorbeeld stimuli worden gegeven om herbruikbare verpakkingen aan te moedigen. Normaal zou de federale ecotakswetgeving begin 2001 van kracht worden en de minister hoopt dat de federale regering deze aangelegenheid niet uitstelt tot 2003.

Fost Plus

De heer *Erik Matthijs* verwijst naar de kritiek over de werking van Fost Plus, ook vanwege de gemeenten en intercommunales. Zijn er wijzigingen in de overeenkomst met Fost Plus op til?

De *minister* antwoordt dat de huidige erkenning van Fost Plus nog loopt tot begin 2004. In de Interregionale Verpakkingscommissie, waarin ook de andere gewesten zijn vertegenwoordigd, worden de knelpunten besproken. Binnen de bestaande erkenning wordt getracht een aantal problemen op te lossen en wordt aangedrongen op betere resultaten en een betere werking van Fost Plus. Dit ter voorbereiding van een eventuele nieuwe erkenning, waarbij volgens de minister strakkere milieudoelstellingen moeten worden opgelegd. Het grootste knelpunt ziet de minister in de vaststelling dat Fost Plus verpakkingsafval ophaalt, maar het verminderen van verpakkingsafval niet als opdracht ziet.

Volgens de heer *Jef Van Looy* blijft het problematisch dat slechts een deel van de plastic verpakkingen wordt opgehaald. Het andere deel wordt bij de restfractie gevoegd, waarbij de gemeenten voor de verwerking moet instaan.

De *minister* bevestigt dat dit een van de grote discussiepunten is. Het standpunt van Fost Plus is dat zij de opdracht binnen de huidige erkenning correct uitvoeren, terwijl dit door de gewesten wordt betwist.

II.3. BODEM

De heer *Joachim Coens* herinnert aan de voorstellen van decreet houdende wijziging van het bodemsaneringsdecreet, die ertoe strekken het begrip buurtgebonden bodemsanering in te voeren en de saneringsplicht te verfijnen. Een ontwerp van decreet tot bijsturing van het decreet werd door de minister aangekondigd voor het einde van 2000. Het lid informeert tevens naar de stand van zaken van het bodemsaneringsfonds dat zou worden opgericht. Hoe wordt het gefinancierd en welke taken heeft het ?

Minister *Vera Dua* antwoordt dat de voorbereiding van de wijziging van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering (Vlarebo) bijna is afgerond. Aan die opdracht werd in 2000 prioriteit gegeven. Een projectgroep is gestart met de voorbereiding van de wijziging van het bodemsaneringsdecreet, en het is wachten op de resultaten daarvan. De herziening moet bijdragen tot een vlottere uitvoering op het terrein, zonder dat de milieudoelstellingen in het gedrang komen.

Er zullen volgens de minister verschillende fondsen actief worden op het domein van de bodemsanering. Er is een fonds voor de sanering van stookolietanks, waarvoor er wel nog onderhandelingen lopen met de verzekeringssector, die een aangepaste polis zou aanbieden. Voor de sanering van de benzinestations wordt onderhandeld over de financiering van een op te richten fonds. Die initiatieven lopen, maar het vraagt tijd om met de verschillende partners tot een overeenkomst te komen.

Wat de idee van een globaal milieuschadefonds betreft, wordt nog denkwerk verricht. De uitdaging is tot een concept te komen dat de industrie kan overtuigen om in een dergelijk fonds te investeren.

De heer *Coens* besluit dat de oprichting van twee fondsen nakend is. Blijft het wat de bodemsanering betreft bij die twee fondsen ? Worden nog andere sectorale fondsen overwogen of wordt alles later opgenomen in een groter milieuschadefonds ?

De *minister* antwoordt dat de genoemde fondsen in het kader van een milieubeleidsovereenkomst wor-

den gerealiseerd. Die ervaring leert dat er kans op slagen is als een fonds binnen een welomlijnd kader tot stand kan komen. Een ruimere benadering, in de vorm van een soort milieuschadefonds, wordt, overeenkomstig het regeerakkoord, door de OVAM bestudeerd. Het is afwachten of de industrie bereid is daarin te participeren.

De heer *Coens* verwijst naar de inspanningen voor de sanering van verontreinigde bedrijfsterreinen of 'brown fields'. Volgens de informatie van het lid zou het gaan om tienduizenden ha verontreinigde terreinen, een veelvoud van wat als taakstelling voor bijkomende bedrijfsterreinen in het RSV wordt opgelegd. Hoe verhouden de saneringsinspanningen en de nabestemming van deze terreinen zich tot de doelstellingen van het RSV ? Hoe gebeurt de opvolging van dit alles ? Zijn er decreetale wijzigingen nodig voor de vlotte sanering van de brown fields ?

Volgens de *minister* moet de sanering van brown fields vrij snel tot resultaten op het terrein kunnen leiden. De revalorisatie van verontreinigde terreinen is ook voor de privé-sector interessant. Via een PPS- of andere formule moet een hefboom worden gevonden om deze ontwikkeling te versnellen. De werkzaamheden van de projectgroep zullen moeten uitwijzen of een decreetale aanpassing nodig is om de sanering van de brown fields vlot te laten verlopen. Vanuit leefmilieu en natuurbehoud is de revalorisatie van deze terreinen niet alleen interessant wegens de bodemsanering, maar ook omwille van het behoud van de open en groene ruimte in het kader van het RSV.

De heer *Lachaert* voegt hieraan toe dat sanering ook noodzakelijk is om te verhinderen dat bestaande bedrijven bij overdracht van gronden moeilijkheden ondervinden, omdat de verontreiniging afkomstig van andere bedrijven zich in de bodem heeft verspreid. Het lid vraagt of er voor de heraanwending van bedrijventerreinen een gecoördineerde aanpak is van de NV Werfinvest en de Vlaamse Milieuholding, beide NV's in handen van het Vlaamse gewest. Moet niet richtinggevend worden opgetreden om tot een gecoördineerde aanpak te komen ?

Minister *Dua* weet dat de VMH reeds actief is geweest op het vlak van de bodemsanering. De werking van de NV Werfinvest valt niet onder haar bevoegdheid, maar onder die van de minister van economie en ruimtelijke ordening. Minister *Dua* deelt de mening dat de verschillende partners van de overheid op het terrein niet met elkaar in con-

currentie mogen treden. Er moet een duidelijke taakverdeling zijn.

De minister herinnert eraan dat de kredieten voor ambtshalve verwijdering en sanering met 300 miljoen frank werden opgetrokken en dat in bijkomend personeel wordt voorzien. Een belangrijke inspanning wordt gedaan om de juridische procedures te vereenvoudigen, maar het blijft een lange lijdensweg vooraleer effectief tot ambtshalve sanering kan worden overgegaan. Het bodemsanerings-decreet heeft niettemin nu reeds een belangrijke impact op het terrein door de inspanningen van de private sector. Dit moet een stimulans zijn voor de overheid om het ritme van de ambtshalve sanering op te drijven. De minister zal cijfers aan het verslag laten toevoegen over bodemonderzoeken en saneringen door de private sector (zie bijlage).

De minister verwijst nog naar enkele moeilijke dossiers waarbij lokale besturen de saneringsplichtige eigenaars zijn. De saneringskosten, die tot een miljard frank kunnen oplopen, zijn vaak te hoog voor de begroting van een lokaal bestuur. Er wordt een proefproject gepland om na te gaan of het Vlaamse gewest hierin kan optreden.

II.4. LUCHT

Milieu en gezondheid

De heer *Joachim Coens* verwijst naar de recent bekendgemaakte resultaten van het onderzoek 'Milieu en Gezondheid in Vlaanderen', dat in opdracht van de Vlaamse regering werd uitgevoerd. Hij hoopt dat het parlement de kans zal krijgen om over de resultaten diepgaander te debatteren. De heer *Jacques Timmermans* sluit zich hierbij aan en verwijst naar de mogelijkheid om hierover een themadebat te houden.

De heer *Jef Van Looy* informeert naar de stand van zaken van het ozonbestrijdingsplan. Werden de nodige afspraken met de federale overheid gemaakt?

Minister *Vera Dua* antwoordt dat de federale regering een ozonreductieplan heeft goedgekeurd. Wat het gewestelijk niveau betreft, is vooral de minister van openbare werken, mobiliteit en energie bevoegd voor het nemen van maatregelen. Vooral verkeersbeperkende maatregelen kunnen een bijdrage leveren tot de vermindering van ozon. Wat de sector leefmilieu betreft, is er een ontwerp tot wijziging van het Vlarem-besluit voorgelegd aan de Raad van State om de benzinestations, binnen een

bepaalde overgangstermijn, te verplichten een dampretoursysteem te installeren. Deze maatregel moet bijdragen tot een reductie van de VOS-emissies. Ook worden de normen van de NO_x- en SO₂-emissies van olieraffinaderijen aangepast, twee stoffen die bijdragen tot de vorming van ozon. In het kader van het gewestelijk milieubeleidsplan zijn er ook concrete acties opgenomen. Zo zal in 2001 een actieplan milieuvriendelijkere motorvoertuigen en motorbrandstoffen worden opgemaakt.

De heer *Paul Wille* vraagt wat de stand van zaken is van de verstrenging van de dioxine-norm voor de ferro- en non-ferro-industrie. De heer *Jef Van Looy* vraagt of aan deze industrie een timing wordt opgelegd voor het halen van deze normen.

De minister stelt dat inzake de problematiek van dioxine-emissies een trendbreuk werd gerealiseerd. Ze verwijst in dit verband ook naar hoofdstuk 8 Luchtverontreiniging van de beleidsbrief. Na de succesvolle aanpak van de huisvuilverbrandingsinstallaties, werd gestart met de sanering van de andere dioxine-bronnen. De sectoren ferro en non-ferro in het Vlaamse gewest zijn respectievelijk verantwoordelijk voor 43 en 24,5 percent van de via de lucht verspreide dioxines, terwijl de huisvuilverbranding 3,34 percent van de totale dioxine-emissie veroorzaakt. Deze cijfers zijn gebaseerd op de toestand in 1997. De vorige Vlaamse regering heeft beslist de ferro- en non-ferro-sector pas te onderwerpen aan de bindende dioxine-norm vanaf 1 januari 2003, of 1 januari 2002 wat de sinterinstallaties voor hoogovens betreft. De sectorale emissienormen zijn, niettegenstaande de grote rookgasdebieten bij deze industrie, minder streng dan de scherpe normen voor afvalverbrandingsovens. Voor de bestaande metallurgische installaties (non ferro) is de grenswaarde 1 ng TEQ/Nm³, waar de norm voor afvalverbranding is vastgelegd op 0,1 ng TEQ/Nm³.

In recent afgeleverde milieuvergunningen kregen verschillende grote non-ferrobedrijven – met ingang van de betekening van de milieuvergunning, in plaats van tegen begin 2003 – een bindende dioxinenorm van 1 ng TEQ/Nm³ opgelegd en de verplichting om te streven naar de 0,1 ng TEQ/Nm³-norm, de norm voor afvalverbranding. Om de evolutie van de saneringen op te volgen, werden deze vergunningen toegestaan voor een proeftermijn van 2 jaar.

Volgens de minister reduceerde Sidmar-Gent de emissies gevoelig en dat op relatief korte termijn. Onder toezicht van de Milieu-inspectie wordt onderzocht hoe de norm voor afvalverbranding in de

toekomst door het bedrijf kan worden gehaald. Dit zal nog aanzienlijke investeringen vergen. Ook voor Union Minière, waar de problematiek vanuit technisch oogpunt nog complexer is, wordt een stappenplan opgesteld. De bedrijven worden dus aangemoedigd om maatregelen te nemen en te streven naar het halen van de norm voor afvalverbranding. De minister meent dat er geen maatschappelijk draagvlak bestaat om deze norm onmiddellijk aan de industrie op te leggen, waardoor deze bedrijven hun deuren zouden moeten sluiten.

II.5. WATERBELEID

Integraal waterbeleid

De heer *Bruno Tobback* verwijst naar de beleidsnota die de minister vorig jaar heeft ingediend. Over het decreet integraal waterbeleid zegt de beleidsnota dat in overleg met andere ministers een basisdecreet zou worden uitgewerkt, dat dringend de juridische lacune inzake onder meer beginselen en planning moest opvullen. Intussen werd het kerndecreet, dat qua omvang beperkt is en over de structuur en de werking van de bekkencomité's en het Vlaams Integraal Wateroverlegcomité zou handelen, echter nog niet ingediend. Deze dringende aangelegenheid had sneller kunnen worden afgehandeld, temeer daar tijdens de vorige legislatuur reeds heel wat voorbereidend werk werd verricht, een voorontwerp werd opgesteld en adviezen werden uitgebracht.

Het lid heeft ook vragen bij de opsplitsing van het decreet integraal waterbeleid in afzonderlijke decreten, waardoor het geïntegreerd karakter verloren dreigt te gaan. De vraag is wat het concrete effect zal zijn van een kerndecreet dat enkel een decretale onderbouw geeft aan de bestaande structuren. Het zal nog geen afdwingbare bepalingen bevatten ten aanzien van de actoren op het terrein, zoals de Polders en Wateringen en de drinkwatermaatschappijen. Intussen is er de Europese kaderrichtlijn water en dreigt het Vlaamse gewest achterstand op te lopen indien nog langer wordt gearzeld. De fractie van de heer Tobback vraagt dan ook om zeer snel een algemene decretale regeling voor het integraal waterbeleid ter bespreking aan het parlement voor te leggen. Problemen zoals grondwaterwinning en erosie vragen een integrale benadering en kunnen, na de goedkeuring van een kerndecreet, niet nog eens jaren op een oplossing wachten.

De heer *Joachim Coens* sluit zich hierbij aan. De fractie van het lid hecht veel belang aan een integrale benadering : of de diverse aspecten in aparte hoofdstukken of in één decretale tekst worden voorgelegd is van minder belang, op voorwaarde dat duidelijk is hoe deze regelingen zich tot elkaar verhouden. Het ontwerpdecreet drinkwater en het kerndecreet integraal waterbeleid worden aangekondigd voor einde 2000. Ook het aangepaste Riobesluit zou voor einde van 2000 klaar zijn. Hoe worden deze regelingen aan elkaar gelinkt ? Eventueel zou de minister daarover een afzonderlijke beleidsnota kunnen opstellen.

Minister *Vera Dua* beaamt ten volle dat het decreet integraal waterbeleid zo snel mogelijk moet worden afgerond. Momenteel is er onder leiding van Leefmilieu een projectgroep 'Integraal Waterbeheer' druk doende met het opstellen van het model van het decreet. Daarbij werden verschillende administraties betrokken, zoals AWZ (Administratie Waterwegen en Zeewezen), VMM en de afdeling Water van Aminor. Er werd gekozen voor het uitwerken van een kerndecreet, dat echter niet beperkt is tot het vaststellen van de structuren en organisatie maar ook de uitgangspunten en planning van het waterbeleid omvat. Volgens de minister is het aangewezen om eerst deze 'kapstokken' te realiseren, waaraan deelaspecten kunnen worden opgehangen. Dat bleek ook uit het advies van de Mina-Raad bij het voorontwerp dat tijdens de vorige legislatuur werd opgesteld. De vorige regeringen hebben inspanningen gedaan om tot een decreet integraal waterbeleid te komen, maar hebben dat werkstuk niet kunnen afmaken. De minister is echter vast besloten om deze doelstelling te halen.

Over sommige knelpunten, bijvoorbeeld de rol van de verschillende actoren zoals de gemeenten, de provincies en de Polders en Wateringen, moeten volgens de minister moeilijke discussies worden gevoerd. Toch is het belangrijk om op de steun van die actoren te kunnen rekenen voor de uitvoering van het decreet. Een allesomvattend decreet uitwerken zou veel tijd vergen, terwijl bijvoorbeeld het ontwerpdecreet inzake drinkwater snel kan worden afgerond. De mogelijkheid bestaat om, door het stapsgewijze invoegen van hoofdstukken in het decreet, het hele waterbeleid in één decretale regeling op te nemen. Het belangrijkste is echter dat er samenhang is tussen de verschillende maatregelen. De minister benadrukt dat er midden 2000 een definitieve beslissing is genomen over de Europese kaderrichtlijn water. Dit was een nieuw gegeven, daar de richtlijn moest worden omgezet in het decreet.

De heer *Tobback* laat opmerken dat in het voorontwerp van de vorige regering reeds rekening werd gehouden met de aangekondigde Europese richtlijn. Het lid benadrukt dat een integraal waterbeleid veronderstelt dat er geen opsplitsing is van de diverse aspecten. Het decreet moet minstens een kader bieden voor een geïntegreerd beleid, en een structuur die een integrale benadering mogelijk maakt. Als er een duidelijk kader is, kunnen afzonderlijke aspecten, zoals bijvoorbeeld erosiebestrijding, ook via een uitvoeringsbesluit worden geregeld.

De *minister* herhaalt snel werk te willen maken van het kerndecreet. Ze stelt voor om over de blauwdruk van het decreet, wanneer die beschikbaar is, van gedachte te wisselen in de commissie leefmilieu.

Op vraag van de heer *Coens* verduidelijkt de minister dat over het voorontwerp van drinkwaterdecreet een laatste overleg wordt georganiseerd met de watermaatschappijen. De Europese drinkwaterrichtlijn werd vertaald in dit ontwerp.

Afbakening van zuiveringszones

De heer *Coens* verwijst naar de aangekondigde herziening van de afbakening van waterzuiveringszones. Wat is de timing voor de nieuwe afbakening? Het is volgens het lid belangrijk dat de gemeenten zo snel mogelijk weten wat de gevolgen zullen zijn voor de investeringen die ze plannen.

De *minister* verwijst naar de nota over de hernegotiatie van de beheersovereenkomst met Aquafin. De afbakening van zuiveringszones zou volgens de daarin voorgestelde timing in de tweede helft van 2001 worden afgerond.

Rio-besluit en herwaardering van het grachtenstelsel

De heer *Coens* vraagt hoe de herwaardering van het grachtenstelsel in het nieuwe Rio-besluit zal worden opgenomen en welke andere aanpassingen er zijn.

Minister *Dua* antwoordt dat de herziening van het Rio-besluit is afgerond. De herwaardering van het grachtenstelsel is ook al in het huidige besluit opgenomen: onder een aantal voorwaarden, zoals de afkoppeling van regenwater, kan een hogere subsidie worden verkregen voor de aanleg van rioleringen. De wijzigingen die nu worden doorgevoerd

strekken er vooral toe de procedure voor de goedkeuring van de dossiers te vereenvoudigen.

De heer *Coens* zegt onder herwaardering van het grachtenstelsel ook het actief ingrijpen om het grachtenstelsel te herstellen te verstaan. Daarvoor worden ten onrechte geen subsidies uitgekeerd. Het lid verwijst in dit verband naar zijn amendement bij hoofdstuk II, afdeling Erosiebestrijding van het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2001 (*Parl. St. VI. Parl.*, 2000-2001, nr. 463).

De *minister* stelt voor om dit onderwerp opnieuw te bespreken bij de voortzetting van het debat over de heroriëntering van het waterzuiveringsbeleid. De gemeenten hebben een belangrijke rol te spelen in de diverse aspecten van het waterbeleid en moeten hierin worden gestimuleerd. Een mogelijke piste is het toevoegen van een optie 'Water' aan het milieuconvenant. Het is een bestaand instrument en het laat toe subsidies uit te keren aan gemeenten die bepaalde initiatieven willen nemen.

De heer *Jos Bex* merkt op dat problemen inzake waterbeheersing ook vaak kunnen worden voorkomen door het nemen van maatregelen in de ruimtelijke ordening. Het leefmilieubeleid kan niet alleen instaan voor het oplossen van problemen zoals erosiebestrijding en het behoud van grachten.

De heer *Jef Van Looy* verwijst naar een eerdere tussenkomst van de heer Lachaert en bevestigt dat op een aantal plaatsen de beken niet meer worden geruimd. Een natuurkundig gevolg daarvan is dat de snelheid van het water toeneemt, omdat de diameter van de beken en grachten verkleint. De snellere afvoer van het water kan leiden tot andere problemen zoals overstromingen. Ook door de toename van harde oppervlakten wordt het water steeds sneller afgevoerd. De Wateringen worden geconfronteerd met de vraag bergingscapaciteit te voorzien omdat de waterlopen onvoldoende capaciteit hebben. Volgens het lid moet het instellen van een heffing op verharde oppervlakten worden overwogen om de aanleg van bergingscapaciteit te financieren.

De heer *Erik Matthijs* vraagt of de 2,7 miljard frank vastleggingskredieten die worden uitgetrokken voor de ondersteuning van de aanleg door de gemeenten van rioleringen (post 3.13 van de Minifonds-begroting) voldoende worden geacht. Hoe groot is de achterstand in de dossiers en wanneer zal die worden weggewerkt? Bij het toekennen van subsidies wordt gecontroleerd of de code van goede praktijk inzake de aanleg van rioleringen

wordt gerespecteerd. Indien de gemeenten de rioleringsfinanciering met middelen uit het investeringsfonds of met eigen middelen, wat wellicht minder frequent gebeurt, ontbreekt die controle. Hoe denkt de minister hieraan te verhelpen ?

De *minister* antwoordt dat er weinig problemen zijn wat het vastleggen van de middelen betreft. In de begroting zijn 2,7 miljard frank gesplitste vastleggingskredieten ingeschreven. De gemeenten dienen talrijke dossiers in en de meeste dossiers komen in aanmerking voor een subsidiëring van 75 percent. Er worden nog steeds meer aanvragen ingediend dan er middelen beschikbaar zijn.

Wat het uitgeven van de middelen betreft, ligt de zaak anders. In de begroting wordt 3,9 miljard frank aan ordonnanceringskredieten ingeschreven. Er is een achterstand van jaren in de ordonnanceringen. Dit blijkt uit de talrijke klachten van gemeenten, maar ook uit de opmerkingen van het Rekenhof over het encours van het Mina-fonds. Deze bevoegdheid werd nu overgedragen van de afdeling Aminabel naar de afdeling Water. In het kader van een inhaaloperatie zullen er contractuelen worden aangeworven om de achterstallige subsidies uit te betalen. Zelfs met een gerichte wervingscampagne bleek het echter moeilijk om snel personeelsleden met het juiste profiel aan te trekken. De minister stelt dat een goede controle van de dossiers onontbeerlijk is. De huidige procedure is echter te lang en zal worden vereenvoudigd.

De minister bevestigt dat de controle op het naleven van de code van goede praktijk enkel gebeurt in het kader van het Rio-besluit. Ze verwijst naar de denkpiste om een optie 'Water' aan het milieuconvenant met de gemeenten toe te voegen. Dit zou een mogelijkheid zijn om bijvoorbeeld het opstellen van een gemeentelijk waterbeheersplan en nieuw rioleringsplan te betoelagen.

Op vraag van de heer *Matthijs* wordt door de minister verduidelijkt dat de vastleggingen van de subsidiedossiers inzake rioleringen door de afdeling Water worden gedaan. De inhoudelijke controle gebeurt door de VMM. Ook de provincies volgen de dossiers op en kunnen controles op het terrein uitvoeren. In het nieuwe Rio-besluit wordt de procedure vereenvoudigd om tot een vlotte doorstroming van de gemeentelijke dossiers te komen.

Steunpunt Duurzaam Water

De heer *Joachim Coens* leest in de beleidsbrief van de minister dat een steunpunt Duurzaam Water zal worden opgericht. Dit steunpunt zou aansluiten bij

de duurzame werking van steden en gemeenten en bij het STIP, het steunpunt en informatiecentrum voor afvalpreventie en emissies. Wat is dan de onderlinge verhouding tussen deze steunpunten ? Zullen er nog andere worden opgericht ?

Het steunpunt Duurzaam Water beantwoordt volgens *minister Dua* aan een behoefte op het terrein. Vele gemeenten zitten bijvoorbeeld met vragen over kleinschalige waterzuivering en individuele behandeling van afvalwater. Het voorbeeld is de werking van het STIP, met die nuance dat dit laatste meer op het bedrijfsleven en de economische sector is gericht. Het steunpunt Duurzaam Water rekent eerder de gemeenten en de individuele burgers tot doelgroep.

De heer *Coens* vraagt hoe de steunpunten zich verhouden tot de opdrachten van de administratie en of de minister nog de oprichting van andere steunpunten overweegt, zoals bijvoorbeeld voor lucht en natuur.

De *minister* antwoordt dat de OVAM zelf vragende partij was voor de oprichting van een steunpunt over afvalpreventie. Het steunpunt staat ook niet volledig los van de administratie. De VMM zal voor het steunpunt Duurzaam Water de komende jaren één personeelslid uit het bestaande kader ter beschikking stellen. De oprichting heeft eerder te maken met de manier waarop middelen kunnen worden vrijgemaakt en waarop de knowhow en werking van andere partners op het terrein kan worden benut en gestimuleerd. De vzw Dialoog is bijvoorbeeld op dit terrein actief. De minister hoopt ook de VVSG bij het steunpunt Duurzaam Water te kunnen betrekken.

Hervorming van de administratie

De heer *Erik Matthijs* laat opmerken dat voor de realisatie van het integraal waterbeleid een goede samenwerking tussen de departementen nodig is. Door de regering werd recent een grondige hervorming van de administratie aangekondigd, waarbij een meer verticale opdeling van departementen wordt gemaakt. Werd de minister van leefmilieu betrokken bij deze hervorming ? Wat zal de meerwaarde zijn voor het milieubeleid ?

De *minister* zegt dat over de herstructurering door de voltallige regering werd beslist. De eerste beslissingen hebben vooral betrekking op de afbakening van de beleidsdomeinen. De echte effecten daarvan zullen pas in de volgende legislatuur voelbaar zijn, onder meer omdat ernaar wordt gestreefd om per departement één bevoegde minister aan te dui-

den. De bezorgdheid voor horizontale samenwerking, bijvoorbeeld voor integraal waterbeleid, is terecht. Het is soms moeilijk om de verschillende afdelingen op dezelfde lijn te krijgen. Anderzijds leert de ervaring dat als de politieke wil tot samenwerking duidelijk aanwezig is, zoals bij de lopende afbakeningsprocessen in het kader van de RSV, een goede coördinatie mogelijk is.

Wat de werking van milieu-administraties betreft, verwijst de minister naar hoofdstuk 3 van de beleidsbrief. Via een breed opgezet project wordt aandacht besteed aan de optimalisering van de diensten in de milieusector. Er wordt gestreefd naar integratie en dynamisering van Aminal, OVAM, VMM en VLM, onder meer door actualisatie van de vroeger uitgevoerde audits. Dit dossier evolueert op een positieve wijze. Inzake afval zijn er weinig problemen aangezien de OVAM dit bevoegdheidsdomein zo goed als integraal voor haar rekening neemt. Inzake waterbeleid zijn de bevoegdheden meer versnipperd over de afdeling Water, de VMM en ook AWZ (Administratie Waterwegen en Zeewezens).

Muskusratbestrijding

De heer *Paul Wille* stelt vast dat de middelen die worden uitgetrokken voor de muskusratbestrijding op twee jaar tijd daalden van 150 miljoen frank naar 26,7 miljoen frank in de begroting 2001. Heeft dit te maken met het in eigen beheer nemen van de muskusratbestrijding? Of werden de kredieten bij een ander departement ondergebracht?

De *minister* antwoordt dat het grootste deel van de uitgaven, namelijk de lonen, wordt voorzien op het programma bestaansmiddelen. Bij de begrotingsopmaak 2000 werden hiervoor kredieten overgeheveld. De rattenbestrijders zijn nu ambtenaren. Volgens de informatie van de minister zijn de resultaten beter. Het onderzoek naar de rattenpopulatie en -bestrijding, tot nu toe uitgevoerd aan het federale Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek in opdracht van de afdeling Water, zal worden geïntegreerd in het onderzoek met betrekking tot het wildbeheer aan het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer. De bestrijding in eigen beheer zal voortaan ook gebruik maken van meer diervriendelijke methodes.

II. 6. NATUUR, BOS EN GROEN

De heer *Joachim Coens* vraagt hoeveel kredieten er in 2001 worden uitgetrokken voor enerzijds de aankoop van respectievelijk bos- en natuurgebieden en anderzijds voor subsidiëring van de aankoop door derden van bos- en natuurgebieden. Hoeveel hectaren zullen worden aangekocht en hoe verhoudt dat cijfer zich tot de doelstelling van 3.000 ha per jaar? Waar zullen de aankopen gebeuren? De toelichting bij de begroting vermeldt dat een planmatige bosuitbreiding slechts mogelijk is na een versnelde implementatie van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV), voor wat betreft de afbakening van een bosstructuur voor Vlaanderen (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, nr. 13, 730). Dit strookt volgens het lid met het uitgangspunt in het regeerakkoord, met name dat zou worden aangekocht binnen de natuur- en bosstructuur. Blijkbaar wordt dit uitgangspunt nu door de minister verlaten. De beleidsbrief vermeldt dat een aanvang wordt genomen met de heroriëntering van het beleid van de aankoop van bestaande bossen naar de verwerving van te bebossen terreinen. Wordt de optie om te werken binnen het kader van het RSV dan verlaten? Er is nog geen resultaat bekend van de lopende afbakeningsprocessen. Blijkbaar zijn er wel plannen beschikbaar voor de natuurlijke en agrarische structuren, maar werd de oefening om die samen te leggen nog niet gemaakt. Het RSV werd in 1997 gestemd en in de begroting ruimtelijke ordening zijn reeds kredieten opgenomen voor de herziening ervan. De ruggengraat, de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur, ontbreekt echter nog.

De heer *Coens* benadrukt dat hij niet tegen extra kredieten voor de aankoop van bos- en natuurgebieden gekant is, maar hij mist een doelmatige benadering. De beleidsbrief vermeldt bijvoorbeeld ook de aanleg van stadsbossen als prioriteit. Het is volgens het lid echter nooit duidelijk gezegd dat de stadsbossen deel zullen uitmaken van de natuurlijke structuur. Het recreatieve aspect van de stadsbossen wordt daarentegen steeds sterker benadrukt.

Minister *Vera Dua* geeft een overzicht van de middelen waarin de begroting voorziet. Op post 3.6 van de Mina-fondsbegroting wordt 1.624 miljoen frank aan vastleggingskredieten ingeschreven voor aankopen door de overheid. Ongeveer 200 miljoen frank hiervan is bestemd voor kapitaaluitgaven inzake beheer (aankoop materiaal). Er blijft dus on-

geveer 1.400 miljoen frank voor aankoop, waarbij ongeveer de helft wordt besteed door de afdeling Natuur en de andere helft door Bos en Groen. Die vuistregel wordt niet te strikt gehanteerd, daar voor elke sector niet steeds de gepaste aankoopdossiers in een begrotingsjaar kunnen worden afgerond. Post 3.1 van de Mina-fondsbegroting bevat 251 miljoen frank aan vastleggingskredieten voor aankopen door verenigingen en openbare besturen.

Post 3.18 van het Mina-fonds bevat 180 miljoen frank vastleggingskredieten voor de verwerving van kustduinen en aangrenzende gebieden. Conform de eerder gemaakte afspraken worden de middelen hiervoor in een aparte post opgenomen. Op de artikelen 3.21 en 3.2 worden dan nog middelen uitgetrokken voor verwerving door het gewest en voor subsidies aan verenigingen en openbare besturen voor verwerving van patrimonium in het kader van het extra milieu- en natuurbeleid ter uitvoering van het Mina-plan (respectievelijk 233 miljoen en 167 miljoen frank). In het verleden werd ook gevraagd deze extra acties in het kader van het Mina-plan in een apart artikel op te nemen. Voor het begrotingsjaar 2001 bedraagt het totale budget voor aankopen ongeveer 2,1 miljard frank. De minister neemt zich voor om bij de aangekondigde uitzuivering van het Mina-fonds deze uitgaven meer overzichtelijk te ordenen.

De minister bevestigt dat er een accentverschuiving is in het beleid. De prioriteit gaat naar de aankoop van gebieden waar bosuitbreiding mogelijk is boven de aankoop van bestaande bossen. De bestaande bossen worden goed beschermd door het bosdecreet en bovendien bestaat de mogelijkheid om beheersovereenkomsten te sluiten met privé-eigenaars. Er zijn uiteraard uitzonderingen die wel nog voor aankoop in aanmerking kunnen komen, zoals enclaves in privé-eigendom in een openbaar bos of verbindingzones tussen openbare bossen, of bossen die in aanmerking komen voor het statuut van bosreservaat, waarvan de verwerving om beheerstechnische redenen interessant kan zijn.

Wat de afbakening van de structuren betreft, antwoordt de minister dat de gewenste natuur- en bosstructuur en de gewenste agrarische structuur klaar zijn. Het gaat dan wel degelijk over gewenste sectorale structuren, die elkaar logischerwijze hier en daar overlappen. Uit de confrontatie tussen deze en andere structuren moet dan een afbakening groeien die conform is met de taakstellingen in het natuurdecreet en het RSV inzake natuur, bos en landbouw. Het Ruimtelijk Structuurplan bepaalt dat, naast de afbakening van het Vlaams Ecolo-

gisch Netwerk (VEN) en de natuurverwevingsgebieden, 10.000 ha bosuitbreiding en 750.000 ha landbouwgebieden in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen worden afgebakend.

Om de afbakeningen op elkaar af te stemmen wordt samengewerkt met de minister van ruimtelijke ordening en zijn administratie. Door planologen moet worden nagegaan hoe de gewenste natuur-, bos- en landbouwstructuren verzoenbaar zijn met onder meer de gewenste bedrijventerreinen, de lopende afbakening van de stedelijke gebieden en recreatiegebieden.

De heer *Coens* merkt op dat op het terrein de implementatie van het RSV en het nieuwe decreet ruimtelijke ordening niet stilstaat. De gemeenten en provincies worden verondersteld met hun structuurplan te starten, waarbij keuzes moeten worden gemaakt tussen de mogelijke bestemming van gebieden. Er is ook de problematiek van zonevreemde bedrijven in groene en agrarische gebieden. De afbakening van deze gebieden in gewestelijke uitvoeringsplannen laat echter op zich wachten. Kunnen de gewenste structuren niet worden meege-deeld ?

De *minister* wil laten nagaan of het opportuun is om door planologen van ruimtelijke ordening reeds bepaalde basisinformatie aan de gemeenten voor te stellen. Het moet dan wel gaan over gezamenlijke informatie over zowel de gewenste groene als agrarische en andere structuren. Om een scenario zoals bij de Groene Hoofdstructuur te vermijden, mag er geen misverstand over de status van de plannen bestaan.

De heer *Patrick Lachaert* ziet er geen probleem in dat de gemeenten voortdoen met de opmaak van hun structuurplan in afwachting van de afbakening. Het is de gemeente die het best kan beoordelen in welk gebied bepaalde functies thuishoren, omdat ze het best met de lokale situatie vertrouwd is. Dat blijkt ook uit de ervaring bij de opstelling van sommige provinciale structuurplannen. Voorwaarde is wel, zoals het lid ook bij de bespreking van de begroting ruimtelijke ordening heeft gesteld, dat de gemeenten die een ontwerp van structuurplan klaar hebben door de gewestelijke administratie behoorlijk worden ingelicht over het gevolg dat daaraan wordt gegeven. Het lid deelt verder de mening van de minister dat het een verkeerd politiek signaal zou zijn om enkel de gewenste structuur van één bepaalde sector vrij te geven.

De heer *Joachim Coens* repliceert dat zijn fractie steeds heeft gepleit voor een gelijktijdige afbake-

ning van de structuren. Daar moet nu zo snel mogelijk werk van worden gemaakt. Het risico bestaat dat bepaalde gemeenten hun structuurplanning moeten herbeginnen wanneer de afbakening op gewestelijk niveau klaar is.

Habitat- en Vogelrichtlijngebieden

De heer *Coens* merkt op dat ook een nieuwe afbakening van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijngebieden wordt aangekondigd. Het lid vraagt meer informatie hierover. Waar moeten er, rekening houdend met de reeds gedane compensaties, volgens Europa nog bijkomende gebieden worden aangeduid ?

De *minister* antwoordt dat, naar aanleiding van de goedkeuring van het programma plattelandsontwikkeling, de Europese Commissie de uitdrukkelijke voorwaarde heeft gesteld dat het Vlaamse gewest bijkomende Natura-2000 gebieden zou afbakenen in het voorjaar van 2001. Het Instituut voor Natuurbehoud heeft op wetenschappelijke basis kaarten voorbereid van locaties die in aanmerking komen als habitatgebied. Voor de nieuwe afbakeningen van de vogelrichtlijngebieden werd de opdracht gegeven.

VLM-landinrichting

De heer *Joachim Coens* informeert naar de stand van zaken van de twee nieuwe landinrichtingsprojecten (Brugse Veldzone en Brabants Plateau) waarvoor de voorstudie is afgerond.

Minister *Vera Dua* antwoordt dat ze vragen heeft bij de uiteindelijke resultaten van de landinrichtingsprojecten. Ze wil zich beraden over de toekomst van de landinrichting vooraleer nieuwe projecten goed te keuren.

II.7. VEREENVOUDIGING VAN DE REGELGEVING

De heer *Joachim Coens* verwijst naar het project 'regelgeving meer doeltreffend en doelmatig maken' in de beleidsbrief. Kan de minister meer uitleg geven over de gestarte regelgevingsprojecten ? Het is voor het lid niet duidelijk waarom het meewerken aan het opstellen van het decreet Integraal Waterbeleid daarbij wordt vermeld.

De *minister* stelt dat het meewerken aan het decreet Integraal Waterbeleid enkel als project wordt

vermeld omdat – nadat de projectgroep de werkzaamheden heeft afgerond – het ontwerpdecreet juridisch volledig op punt moet worden gesteld. Inzake de vereenvoudiging en de harmonisering van de regelgeving werd prioriteit gegeven aan het in kaart brengen van alle knelpunten in de Vlarem-reglementering. Het gaat dan bijvoorbeeld over verschillen tussen de interpretaties van de afdeling milieuvergunningen, de OVAM en de Milieu-inspectie over bepaalde aspecten van de uitvoeringsreglementering. Over die interpretatieverschillen moet duidelijkheid worden gecreëerd.

Er wordt ook een decretale basis voor een systeem van integrale voorwaarden voorbereid, zoals in Nederland van toepassing is. Dit is een moeilijke opdracht, maar de minister meent dat hierdoor de Vlarem-regeling voor vele KMO's met een geringe milieu-impact aanzienlijk zou kunnen vereenvoudigen. Een ander concreet voorbeeld is de integratie en harmonisatie van het statuut van de erkende deskundigen.

II.8. EUROPEES VOORZITTERSCHAP

De heer *Coens* verwijst naar wat in de beleidsbrief staat over het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie in de tweede helft van volgend jaar. De minister schrijft dat ze het EU-voorzitterschap wil aanvaarden met een schone lei inzake de uitvoering van Europese richtlijnen. Er werd een grondig overzicht gemaakt van de achterstallige dossiers, die per inhoudelijk thema in clusters werden ondergebracht. Over welke clusters gaat het ? Het Vlaamse gewest zou voor diverse belangrijke onderwerpen een inhoudelijke trekkersrol vervullen in de voorbereidende werkgroepen voor de EU-ministerraad. Welke onderwerpen worden hiermee bedoeld ? Is bijvoorbeeld het waterbeleid hierin opgenomen ? Welke afspraken werden met de federale overheid gemaakt ?

Minister *Dua* antwoordt dat alle omzettingdossiers van het Europees milieurecht, inbreuken en vragen om informatie van de Europese Commissie begin dit jaar werden ingedeeld in clusters. Het betreft meer bepaald : milieueffect- en veiligheidsrapportering (MER en VR), milieuvergunningen, nitraat, afval, lucht, natuur en water. Voor elk van deze clusters werd een werkgroep samengesteld bestaande uit ambtenaren van de betrokken diensten, juristen en kabinetsmedewerkers. De werkgroep is, onder coördinatie van Europa en Milieu, verantwoordelijk voor het uitwerken van oplossingen om de problemen weg te werken. De bedoe-

ling is tegen het Europees voorzitterschap vooruitgang te boeken met de omzetting van de richtlijnen. Momenteel wordt bijvoorbeeld prioriteit gegeven aan de noodzakelijke aanpassingen van Vlaamse en wordt het MER en VER-ontwerpdecreet op punt gesteld.

Het Vlaams gewest zal assessor zijn in de EU-ministerraad voor leefmilieu. Dit biedt de gelegenheid om een meer prominente rol te spelen, hoewel het Belgisch standpunt altijd in overleg met de andere gewesten moet worden bepaald. Binnenkort wordt door de federale minister van leefmilieu overleg gepleegd met de bevoegde EU-commissaris om na te gaan welke punten op de agenda worden geplaatst. Daarover werd overleg gepleegd met de gewesten. Mogelijke thema's zijn afval en de terugnameplicht, de kwaliteit van het zwembadwater en de milieu-aansprakelijkheid. Verder organiseert het Vlaamse gewest – op eigen initiatief – tijdens het EU-voorzitterschap twee expertenseminaries. Een eerste seminarie over dioxines moet suggesties opleveren voor depositienormen en de aanpak van dioxinebronnen. Het tweede seminarie handelt over natuur, landbouw en bosbouw in verstedelijkte gebieden.

III. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemming

Er worden geen verdere opmerkingen gemaakt bij het aan de commissie toegewezen gedeelte van de begroting – deel leefmilieu.

De amendementen van de regering zijn opgenomen in *Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, nr. 15/2*.

Decreetbepalingen

Amendement nr. 12 van de regering, dat er toe strekt in artikel 14 het nummer van een basisallocatie te vervangen bij programma 61.40, wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel 14 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

De artikelen 27, 32, 72 tot 75 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

De amendementen nr. 16 en 17 van de regering strekken ertoe strekken aan artikel 85 over de begroting van het Mina-fonds bepalingen toe te voegen. Op vraag van het Rekenhof wordt de machti-

ging bepaald inclusief de over te dragen vastlegingskredieten en wordt de tabel aangevuld met artikel 3.2.

De amendementen nr. 16 en 17 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel 85 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

De artikelen 107 en 113 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

Begrotingstabel

De programma's 61.10 tot 61.50 en 64.60 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 4.

De begroting van de DAB Mina-fonds in Afdeling III en van de Vlaamse openbare instellingen OVAM en VMM in afdeling V worden aangenomen met 8 stemmen tegen 4.

Het geamendeerde toegewezen gedeelte van de uitgavenbegroting werd aangenomen met 8 stemmen tegen 4 wat het deel leefmilieu betreft (bevoegdheden minister Vera Dua).

B. BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, MINISTER VAN ECONOMIE, RUIMTELIJKE ORDENING EN MEDIA

I. Toelichting door minister Dirk Van Mechelen

I.1. INLEIDING

Op Vlaams niveau streeft het beleid naar een duurzame ruimtelijke ordening, die een ontwikkelingsgerichte afstemming en integratie van de ruimtelijke aspecten van alle maatschappelijke activiteiten in Vlaanderen inhoudt.

Een duurzame ruimtelijke ordening voorziet in de ruimtebehoeften van de huidige generatie, zonder daarmee de ruimtebehoeften voor de toekomstige generaties in gevaar te brengen. Met 'ontwikkelingsgericht' wordt bedoeld dat er niet ad hoc, maar toekomstgericht gewerkt wordt met het oog op de realisatie van de gewenste ruimtelijke structuur. Ruimtelijke ordening streeft daarbij naar het verweven, integreren en afstemmen van alle ruimtelijke aspecten in het functioneren van de maatschappij.

De Vlaamse overheid richt zich daarbij tot de actieve actoren op de drie bestuurlijke niveau's en alle andere beleidsdomeinen en organisaties die een activiteit met een ruimtelijke impact wensen uit te voeren. De minister voegt eraan toe dat heel wat beslissingen op uiteenlopende beleidsdomeinen een impact hebben op de ruimtelijke ordening.

De minister merkt ook op dat de financiële gevolgen van veel beleidsbeslissingen dreigen te worden afgewenteld op het budget voor ruimtelijke ordening. De warme sanering van de varkensstapel bijvoorbeeld lijkt een elegante oplossing voor een dringend milieuprobleem, maar een andere vraag is wat er met de leegstaande bedrijfsgebouwen zal gebeuren. Daardoor dreigt het probleem van de zonevreemde bedrijven opnieuw de kop op te steken. Ruimtelijke ordening zou een rode draad moeten vormen doorheen alle beleidsbeslissingen.

Naast de missie werd in de Beleidsnota ruimtelijke ordening ook een strategische visie gedefiniëerd, die aangeeft welke de principes en doelstellingen aan de basis liggen van de ruimtelijke ordening en welke rol de overheid hierin te vervullen heeft.

Deze strategische visie wordt geformuleerd als : een duurzame ruimtelijke ontwikkeling, die gebaseerd is op ruimtelijke draagkracht en een permanent streven naar ruimtelijke kwaliteit, conform de methodiek van dynamische structuurplanning en de principes van subsidiariteit, en die rekening houdt met de ontwikkelingen in andere beleidsdomeinen zoals economie, milieu en werkgelegenheid. Dit impliceert een streven naar integrale kwaliteitszorg met een ruimtelijke, economische, sociale en ecologische dimensie.

Om de missie en de visie van het beleidsdomein ruimtelijke ordening waar te maken, zijn volgens de minister enkele fundamentele betrachtingen noodzakelijk :

- de versnelde operationalisering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) ;
- de invoering van het nieuwe decreet ruimtelijke ordening op de drie bestuursniveaus ;
- het aanpakken van de knelpunten en dringende ruimtelijke behoeften op een planmatige en procesmatige wijze, bijvoorbeeld door het beperken van de administratieve rompslomp en het stroomlijnen van de bestaande regelgeving ;
- het maatschappelijk verantwoord maken van een humane handhavingopdracht van het ruimtelijk beleid, gefocust op preventie ;
- de versterking van de relatie tussen economie en ruimtelijke ordening.

I.2. OPERATIONALISERING RSV

De Vlaamse regering engageert zich in het regeerakkoord om de principes en de doelstellingen van het RSV en het vernieuwde decreet inzake ruimtelijke ordening als uitgangspunten te beschouwen voor het komende regeringsbeleid.

Het programma 62.1 (Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Grondbeleid) vertoont voor 2001 een totaal aan beleidskredieten van 896,6 miljoen frank, ten opzichte van 748,7 miljoen frank in 2000, een stijging met 20 percent. Het totaal aan betalingskredieten bedraagt 1.040,1 miljoen frank ten opzichte van 790 miljoen frank in 2000, een toename met 32 percent.

Om de doelstellingen van een versnelde uitvoering van het RSV te bereiken, wordt in 2001 in beleidsgerichte en beleidsondersteunende studies voorzien voor een totaal van 109,5 miljoen frank.

Een eerste project in die rij is de afbakening van de stedelijke gebieden, een studie waarvoor 26 miljoen frank is uitgetrokken. De opdracht bevat ook procesbegeleiding, communicatie en overleg naar de betrokken gemeenten, provincies en maatschappelijke geledingen. De minister geeft toe dat deze processen vrij moeizaam verlopen, wat te wijten is aan het feit dat het de eerste keer is dat een dergelijke oefening wordt gedaan. Hierbij wordt ook het voorzorgsprincipe in acht genomen. Nu de gemeenteraadsverkiezingen achter de rug liggen en er nieuwe bestuurscoalities worden gevormd, hoopt de minister op een versnelling van dit proces. In 2001 zullen de nog resterende afbakeningsprocessen opgestart worden. Het betreft de afbakening van het Vlaams stedelijk gebied rond Brussel, geraamd op 14 miljoen frank, en het grootstedelijk gebied Antwerpen, geraamd op 12 miljoen frank.

Een tweede studieopdracht, eveneens in uitvoering van de bindende bepalingen van het RSV, heeft tot doel de gebieden van de natuurlijk en agrarische structuur af te bakenen. Deze studie kost 13 miljoen frank.

Het regeerakkoord bepaalt dat de afbakening van bijkomend natuur- en bosgebied versneld moet worden uitgevoerd in functie van de streefdatum 2003. In 2001 zal daarom verder gewerkt worden aan de ruimtelijke visievorming voor een zestal deelgebieden, in functie van de afbakening van gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur. De opdrachten per deelgebied worden geraamd op gemiddeld 2 à 3 miljoen frank, in functie van de complexiteit van het gebied.

Een derde beleidsgericht onderzoek is de afbakening van de economische activiteiten in het Vlaams gewest, een investering van 12 miljoen frank. Er moeten ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) worden opgemaakt voor de afbakening van de volgende poorten in Vlaanderen : de luchthaven van Zaventem, de Waaslandhaven en de rechterschelde-oever in Antwerpen, de havens van Zeebrugge en Oostende en de Gentse Kanaalzone.

Voor de selectie en categorisering van de lijninfrastructuur van Vlaams niveau is een bedrag van 4 miljoen frank uitgetrokken. Voor nog ontbrekende schakels in de geselecteerde lijninfrastructuur zal in 2001 ruimtelijk onderzoek moeten gebeuren, dat kan ingebracht worden bij het opmaken van streefbeelden.

In de loop van 2000 zijn twee voorbereidende studies opgestart die bouwstenen moeten aanleveren voor de uitwerking van het concept locatiebeleid, meer bepaald voor de studie over de locatie van kantoorgebouwen en van de transportsector.

Er moet een aangepast opvolgingssysteem uitgewerkt worden voor de ruimteboekhouding in functie van het digitaal bijhouden van bestemmingswijzigingen. Deze worden aangebracht door de nieuwe RUP, die op de drie niveaus zullen opgemaakt worden. Daarnaast voorziet het decreet ook in al dan niet digitale gemeentelijke plannenregisters. De administratie ruimtelijke ordening, huisvesting en monumenten en landschappen (AROHM) zal uit deze registers de plannen met relevantie op Vlaams niveau centraliseren, interpreteren en verwerken.

Voor deze taken zal een beroep worden gedaan op externe ondersteuning door gespecialiseerde ondernemingen, aangezien de administratie zelf nu al zwaar belast is. Hiervoor wordt in totaal in een bedrag van 3,5 miljoen frank voorzien : 1 miljoen frank voor de integratie van de RUP's in de ruimteboekhouding, een half miljoen frank voor de centrale verwerking van de plannenregisters en 2 mil-

joen frank voor de opmaak van bijkomende richtlijnen inzake digitale plannenregisters.

Sinds de inwerkingtreding van het nieuwe decreet ruimtelijke ordening, hanteert AROHM het gewestelijk RUP als instrument voor het uitvoeren van het ruimtelijk beleid op Vlaams niveau. Een RUP gaat verder dan het vroegere gewestplan, in die zin dat voorschriften over bestemming, inrichting én beheer kunnen opgenomen worden. Bijgevolg zal de opmaak van een RUP ook meer voorafgaand onderzoek vereisen, dat wegens de omvang zal moeten worden uitbesteed. AROHM zal de voorbereiding van ruimtelijke uitvoeringsplannen opstarten, in uitvoering van de lopende afbakeningsprocessen, van de stedelijke gebieden Aalst, Kortrijk, Mechelen, Turnhout en Gent. Ook voor de tweede spoorontsluiting van de Antwerpse haven, het Albertkanaal, historisch gegroeide bedrijventerreinen en ontginningsgebieden, de inplanting van grootschalige mestverwerkingsinstallaties, luidruchtige sportinfrastructuur en de inplanting van windturbines in structuurbepalende elementen is onderzoek vereist. De gemiddelde kostprijs hiervoor, die sterk kan variëren in functie van de complexiteit van het gebied, wordt geraamd op 1 à 2 miljoen frank. In totaal gaat het om een bedrag van 25 miljoen frank.

In 2001 zullen voorbereidende studies worden uitbesteed voor de opmaak van het tweede, geactualiseerde RSV. De kostprijs van deze verschillende deelstudies voor 2001 wordt geraamd op 15 miljoen frank.

Ook de opmaak van een grondbeleidsplan en een jaarprogramma Ruimtelijke Ordening is voorzien in uitvoering van het decreet ruimtelijke ordening. Volgens het decreet moet het grondbeleidsplan uiterlijk tegen 1 mei 2002 vastgesteld worden door de Vlaamse regering. Met de opmaak van beide documenten is een bedrag van 7 miljoen frank gemoeid.

1.3. DE INVOERING VAN HET NIEUWE DECRET RUIMTELIJKE ORDENING OP DRIE BESTUURSNIVEAUS

De uitvoering van het nieuwe decreet van 18 mei 1999 op de ruimtelijke ordening en van het RSV blijft een belangrijk aandachtspunt. Lokale besturen krijgen in het nieuwe decreet heel wat meer verantwoordelijkheden toegeschoven en dragen in belangrijke mate bij tot een succesvolle uitvoering ervan.

Het decreet wijzigde het ruimtelijk ordeningsbeleid in Vlaanderen fundamenteel. Gelijktijdig werd een aantal nieuwe begrippen en bepalingen ingevoerd, waarvan de voornaamste zijn :

- het opstellen van ruimtelijke structuurplannen op drie bestuursniveaus ;
- het aanstellen van planologische en stedenbouwkundige ambtenaren en stedenbouwkundige inspecteurs in de plaats van de gemachtigde ambtenaar ;
- het uitwerken van een grondbeleidsplan door de Vlaamse regering, dat tot doel heeft het noodzakelijke grondbeleid vanuit ruimtelijke ordening te realiseren en te coördineren.

Een essentieel uitgangspunt van het decreet vormt het subsidiariteitsbeginsel voor provincies, steden en gemeenten. De Vlaamse overheid is wel bereid om de provincies en gemeenten hierin te steunen.

In uitvoering van het nieuwe decreet zullen de gemeenten binnen de vijf jaar na de inwerkingtreding moeten beschikken over een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. De minister vindt het nog te vroeg om nu al te bepalen of de gemeenten hierin ook daadwerkelijk zullen slagen. Pas medio 2002 zal men hierover enige zekerheid kunnen verwerven.

Op basis van structuurplannen kunnen gemeentelijke uitvoeringsplannen worden opgesteld. Deze gemeentelijke uitvoeringsplannen moeten in de toekomst hét instrument worden waarmee het probleem van de zonevrije gebouwen gebiedsgericht kan aangepakt worden, in functie van het creëren van rechtszekerheid op lange termijn. De minister betreurt dat hierover in de voorbije maanden aan een zekere sfeerschepping werd gedaan, wat hem ertoe aanzet om dit probleem nog sneller op te lossen.

Het eerste initiatief voor de toekenning van subsidies voor de gemeenten betreft de financiële ondersteuning voor de opmaak van ruimtelijke structuurplannen en de uitvoering daarvan. Dit voorstel werd bij besluit van de Vlaamse regering op 20 oktober 2000 definitief goedgekeurd, om nog een aanzienlijk deel van het beschikbare budget dit jaar te kunnen benutten. Op de begroting voor 2001 werd hiervoor initieel een budget van 270 miljoen frank ingeschreven.

De subsidie voor de opmaak van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan is gedifferentieerd in func-

tie van het inwonersaantal, de oppervlakte en het al dan niet behoren van de gemeente tot het stedelijk gebied zoals beschreven in het RSV. Het bedrag schommelt tussen de 768.000 frank voor een kleine gemeente in het buitengebied tot 16.800.000 frank voor een grootstad als Antwerpen. Voor een modale gemeente bedraagt de subsidie circa 2 miljoen frank.

In functie van de uitvoering van de opties in een ruimtelijk structuurplan, zal het vanaf 1 januari 2001 ook mogelijk zijn om voor bepaalde categorieën van RUP een subsidie aan te vragen. De minister geeft een overzicht van de verschillende categorieën RUP waarvoor men een subsidie kan aanvragen :

- inrichting van open ruimte : 40.000 frank per hectare met een maximum van 1,2 miljoen frank ;
- inrichting van samenhangende delen van het woongebied : 60.000 frank per hectare met een maximum van 600.000 frank ;
- inrichting van lokale bedrijventerreinen : 40.000 frank per hectare met een maximum van 200.000 frank ;
- sectorale plannen zonevrije bedrijven : 600.000 frank ;
- sectorale plannen voor sport-, recreatie- en jeugdinfrastructuur : 200.000 frank.

In een overgangsperiode tot 1 januari 2003 laat het besluit toe dat gemeenten, die nog niet beschikken over een goedgekeurd gemeentelijk structuurplan, een subsidie aanvragen voor gemeentelijke plannen van aanleg, die qua concept en doelstelling overeenstemmen met de vermelde categorieën ruimtelijke uitvoeringsplannen. Hiervoor gelden wel randvoorwaarden. Zo moet er een ruimtelijke afweging gebeuren op basis van de principes en ontwikkelingsperspectieven van het RSV en moet de gemeenteraad beslist hebben tot het opmaken van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. De gemeente moet in voorkomend geval de opmaak van het plan van aanleg verantwoorden op basis van de bepalingen van het (voor)ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. De bedragen van de subsidies worden in dat geval gehalveerd.

Het besluit dat de voorwaarden vastlegt voor de opmaak van de eerste plannen- en vergunningenregisters is momenteel in voorbereiding en werd al op kabinetsniveau besproken. De subsidie is opge-

bouwd uit een forfaitair deel en een bijkomende financiële bijdrage in functie van het aantal opgenomen vergunningen of plannen. De totale kostprijs wordt geraamd op 160 miljoen frank. Voor 2001 bedraagt het benodigde budget 45 miljoen frank voor het vergunningenregister en 19 miljoen frank voor het plannenregister. De Vlaamse regering bereidt hieromtrent een uitvoeringsbesluit voor en wint momenteel de nodige adviezen in.

Voor het opmaken van het ontwerp van vergunningenregister ontvangt de gemeente een tegemoetkoming van 150.000 frank, verhoogd met 25 frank per bouwvergunning, verkavelingsvergunning of proces-verbaal waarvan de gegevens zijn ingevoerd. Uiteraard is deze subsidie éénmalig. De minister wenst aan de opmaak van de plannen- en vergunningenregisters een tewerkstellingsprogramma te koppelen, maar hiervoor is hij wel afhankelijk van de ministers van Ambtenarenzaken en Tewerkstelling.

Er wordt ook gewerkt aan een tegemoetkoming voor de opmaak van het eerste plannenregister. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen planneninventarissen en contourenoverzichten in analoge en digitale vorm. De minister wil de opmaak van digitale plannenregisters stimuleren door hieraan een aanzienlijk hogere subsidie te verbinden dan aan analoge opgestelde registers.

Het besluit waarin de voorwaarden worden vastgelegd voor de tussenkomst in de opleidingskosten van stedenbouwkundige ambtenaren en de betaling ervan in de kleine gemeenten is momenteel nog in voorbereiding bij de administratie. Hiervoor is op de begroting 2001 in een budget van 95 miljoen frank voorzien.

Wat de opleiding van de stedenbouwkundige ambtenaren betreft, wordt momenteel binnen AROHM volop gewerkt aan de voorbereiding van een opleidingsprogramma voor gemeentelijke en provinciale ambtenaren. Met dit kortetermijnopleidingsprogramma wil de minister uitvoering geven aan het besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van de voorwaarden waaraan personen moeten voldoen om als ambtenaar ruimtelijke ordening te worden aangesteld. Hierin wordt gesteld dat er een opleidingsprogramma zal georganiseerd worden voor personeelsleden met ervaring, maar zonder diploma ruimtelijke ordening. Het opleidingsprogramma, dat afgesloten wordt met een test, wordt uiterlijk voor de eerste keer georganiseerd met een begindatum in 2001, en dit minstens tweemaal. Dit opleidingsprogramma maakt het dus mogelijk dat gemeentelijke en provinciale ambte-

naren met ervaring, maar zonder diploma ruimtelijke ordening, aangesteld kunnen worden als stedenbouwkundig ambtenaar.

In het ministerieel besluit van 13 juli 2000 worden de diploma's bepaald die voldoen om te kunnen worden aangesteld als ambtenaar van ruimtelijke ordening. De minister kondigt nog voor het einde van dit jaar een initiatief aan om een subsidiestelsel uit te werken waarop de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren aanspraak kunnen maken indien zij de nodige bijscholing volgen. Gedacht wordt aan een tweedelig stelsel waarbij enerzijds de kosten van vormingscursussen terugbetaald worden en anderzijds de gemeenten voor de gederfde werkuren vergoed worden in een stelsel, analoog met het systeem van het educatief verlof in de privé-sector. Voor de opleiding van stedenbouwkundige ambtenaren voorziet het budget in 35 miljoen frank en voor het systeem van educatief verlof in 60 miljoen frank.

I.4. PLANMATIGE EN PROCESMATIGE OPLOSSING VAN KNELPUNTEN EN DRINGENDE RUIMTELIJKE BEHOEFTE

I.4.1. Zonevreemde woningen en bedrijven

Sinds de opmaak van de gewestplannen in de jaren '70 is er voor tal van woningen het probleem van zonevreemdheid ontstaan. Dit betekent dat deze woningen, die ofwel reeds bestonden voor de wet op de stedenbouw van 1962, ofwel nadien werden opgericht met een behoorlijke bouwvergunning, in principe strijdig zijn met de bestemmingsvoorschriften van de geldende plannen van aanleg. Ook de desaffectatie van landbouwerswoningen heeft dit probleem versterkt. Vele landbouwers wensen immers uit economische noodzaak een andere activiteit uit te oefenen in leegstaande bedrijfsgebouwen, waarbij de vraag rijst of al deze activiteiten mogen plaatsgrijpen in landbouwgebied. Hiervoor wordt overleg gepleegd met de minister van Leefmilieu en Landbouw.

In het nieuwe decreet Ruimtelijke Ordening, dat sinds 1 mei 2000 van kracht is, wordt aan de gemeentebesturen, die een beter zicht hebben op de lokale situatie en dus gebiedsgericht kunnen werken, de mogelijkheid gegeven de toekomst van zonevreemde constructies te regelen met respect voor de plaatselijke noden en mogelijkheden. Zij zullen daarbij ook rekening moeten houden met het RSV, waarin het behoud van de nog open ruimte en de verweving van functies centraal staan.

De Vlaamse regering heeft op 6 oktober 2000 het standpunt ingenomen dat alle zonevreemde woningen die vergund zijn principieel in aanmerking komen voor een bestemmingswijziging tot woongebied, of het gebiedsgericht opnemen in specifieke zones waarvoor bijzondere voorschriften van toepassing zijn, of het treffen van begeleidende maatregelen in de ruimtelijk kwetsbare gebieden.

In de ruimtelijk kwetsbare gebieden blijven instandhoudingswerken toegelaten, wat betekent dat bewoning in principe mogelijk blijft, tenzij andere maatregelen, bijvoorbeeld bij aankoop door de overheid, zich opdringen. In de ruimtelijke uitvoeringsplannen zullen de criteria en de afbakeningen worden opgesteld die bepalen of deze woningen bestendig kunnen worden. In bepaalde gevallen kan ook hier een herbestemming worden aange-reikt.

De termijn van de huidige afwijkingsregeling, vastgelegd in artikel 166 van het decreet, wordt verlengd van 17 juni 2004 tot 30 april 2005, uiterste datum waarop de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen moeten zijn goedgekeurd. De minister verklaart regelmatig te worden geconfronteerd met kleine anomalieën en onvolkomenheden in het decreet. Hij wenst jaarlijks een inventaris op te stellen van deze onvolmaaktheden en deze via kleine ontwerpen van decreet, en bijvoorbeeld niet via een programmadecreet, weg te werken. Deze werkwijze biedt aan het parlement de kans over elk van deze wijzigingen uitvoerig van gedachten te wisselen.

Rekening houdend met de grote behoefte aan woningen en bedrijventerreinen wenst de minister de maximale woonzekerheid te garanderen voor al wie indertijd met een geldige bouwvergunning een zonevreemde woning oprichtte. Hij tekent hierbij wel voorbehoud aan voor woningen in kwetsbare gebieden en vraagt zich ook af wie uiteindelijk de factuur zal moeten betalen.

Voor zonevreemde bedrijven geldt eenzelfde regeling. In dit kader werd een omzendbrief uitgewerkt (RO 2000/01) over het planologisch attest, het bedrijfs-BPA en het sectoraal BPA – zonevreemde bedrijven. De minister verwijst in dit verband ook naar de actuele vraag van 14 november 2000 van de heer Carl Decaluwe over de schorsing door de Raad van State van een sectoraal BPA van de gemeente Gooik.

De sociaal-economische impact en de daarmee samenhangende rechtstreekse impact op de werkgelegenheid vereist een dringende oplossing. Vermits

het opstellen en goedkeuren van gemeentelijke uitvoeringsplannen in sommige gemeenten nog geruime tijd op zich zal laten wachten, is het aangewezen in afwachting verder te werken met sectorale BPA's. Dit zijn BPA's die, in principe voor het hele grondgebied van een gemeente, aanduiden welke bouwwerken van een bepaalde sector – in dit geval de industrie en de KMO's – in niet aangepaste zones kunnen blijven of uitbreiden.

1.4.2. Achterstand bij de behandeling van bouwvergunningen

De voorbije maanden werden heel wat initiatieven genomen om de meest prangende problemen in het vergunningenbeleid op te lossen. De minister wijst erop dat het operationeel maken van het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening, onder andere via de implementatie van talrijke uitvoeringsbesluiten, heel wat energie heeft gekost.

Op gewestelijk niveau zit men reeds op schema met de aanstelling van de stedenbouwkundige inspecteurs en ambtenaren en planologische ambtenaren. Naast een horizontale implementatie is er op initiatief van de directeur-generaal van AROHM een vertikale implementatie tot stand gekomen waarbij de gewestelijke topambtenaren regelmatig samenkomen om een eenduidige visie op de problemen te kunnen formuleren.

De negatieve spiraal van een steeds aanzwellende achterstand bij de behandeling van bouw-aanvragen is volgens de minister doorbroken. Geleidelijk aan komt een inhaalbeweging op gang. Van zodra deze op kruissnelheid is, zal er zich een opmerkelijke versnelling voordoen. Sinds de gemeenten zelf bevoegd zijn voor het afleveren van bouwvergunningen, is de instroom in de buitendiensten vermindert met gemiddeld 30 percent. De ambtenaren kunnen zich echter niet volledig toeleggen op het wegwerken van de achterstand omdat ze sinds de inwerkingtreding van het nieuwe decreet met heel wat nieuwe taken belast werden.

Een bijkomende hulp vormt het aanstellen van een vijftiental nieuwe ambtenaren. De minister betreurt het echter dat het in Vlaanderen lang duurt voor nieuw benoemde ambtenaren operationeel zijn. De task force is opgestart, maar via interne mutatie bleek slechts één ambtenaar bereid hiervan deel uit te maken. Voor de andere leden ervan moet een aanwervingsprocedure worden opgestart.

Projecten als een geïnformatiseerd eenloketsysteem voor alle bouw- en milieuvergunningen moeten aangemoedigd worden, maar daarnaast moet

de initiatiefnemer, zowel de private bouwer als de grote investeerder, de mogelijkheid hebben zijn projecten te bespreken of snel een antwoord op zijn vragen te krijgen.

Er is ook behoefte aan een afstemming van de procedures en de terminologie van het decreet ruimtelijke ordening en het decreet natuurbehoud.

I.5. HET HANDHAVINGS- EN COMMUNICATIEBELEID

Een vierde speerpunt van het beleid vormt het maatschappelijk verantwoord maken van een humane handhaving van het ruimtelijk beleid, met de nadruk op preventie.

Een geïntegreerde voorlichtingscampagne vanaf het najaar 2000, met voortzetting tot minstens einde 2001, moet de mensen bewust maken van de ruimtelijke ordening en de implicaties daarvan op het vlak van handhaving bij overtredingen. In april werd daartoe een opdracht gegeven aan een communicatiebureau. Na een studiefase, met een onderzoek van het communicatieverleden, diepte-interviews met belangrijke actoren op het veld en een veldonderzoek, werd einde september een communicatieplan voorgelegd. Daarin worden de strategische communicatiedoelstellingen, de doelgroepen en de inzet van de belangrijkste media op een rijtje gezet.

De campagne is in de eerste plaats sensibiliserend voor een groot publiek. Iedereen moet ervan op de hoogte zijn dat er regels bestaan inzake ruimtelijke ordening en dat iedereen erbij gebaat is dat deze regels ook worden nageleefd. Nieuwe en oude vonnissen of arresten die de afbraak bevelen, moeten in de eerste plaats door de overtreder zelf worden uitgevoerd. Indien de overtreder blijft weigeren het vonnis uit te voeren, zal de overheid ambtshalve optreden. Dit laatste dient echter de uitzondering op de regel te blijven. Bij deze ambtshalve uitvoering van vonnissen zal er prioriteit worden gegeven aan de kwetsbare gebieden, zo ook als er sprake is van flagrante bouwovertreedingen, manifeste onwil of ernstige overlast voor direct benadeelden.

Overtredingen uit onwetendheid moeten voor eens en altijd tot het verleden behoren via een campagne met advertenties in dag- en weekbladen, nationale en regionale televisie, aangevuld met folders en brochures.

De mediakosten voor de gehele campagne worden geraamd op circa 80 miljoen frank, naast de kosten voor het strategisch advies en de productiekosten van het communicatiebureau, die om en bij de 23 miljoen frank belopen.

Tevens wordt de website ruimtelijke ordening meer gestructureerd en beter ontsloten voor het grote publiek. De huidige website wordt veel geconsulteerd, maar is zowel qua concept als qua inhoud haast uitsluitend geconcipieerd als een stand van zaken van de wetgeving. Daarom is het aangegeven om een website te creëren die beter aansluit bij de behoeften van de verschillende doelgroepen, van professionelen tot en met het grote publiek.

De middelen voor het opsporings-, vaststellings- en handhavingsbeleid zijn vooral efficiënt en effectief wanneer ze tijdig worden ingezet, in de vroegste fase van het bouw misdrijf. Het decreet maakt het meer dan vroeger mogelijk om in de vroegste fase effectief in te grijpen via een stakingsbevel en een administratieve geldboete bij de niet-opvolging ervan. De minister vindt het nog altijd beter om preventief en in de beginfase in te grijpen, dan nadien met veel inzet van middelen en onder massale mediabelangstelling een overtreding ongedaan te moeten maken. Dit veronderstelt dat er pro-actief wordt opgetreden en niet louter reactief op basis van klachten.

Een pro-actief opsporingsbeleid kan enkel worden georganiseerd wanneer er duidelijke afspraken worden gemaakt met de lokale besturen en de verbaliserende diensten : wie treedt waar en wanneer op ? Het Vlaams Gewest moet prioriteiten stellen en maximaal preventief werken. Er wordt gedacht aan een samenwerking met de Orde van Architecten voor de invoering van een as-built plan, dat weergeeft hoe een gebouw in werkelijkheid werd gebouwd. Dit attest, af te leveren door de architect na het afwerken van de ruwbouw, moet aantonen dat de bouwheer de bouwvoorschriften heeft opgevolgd zoals in het plan beschreven staat.

I.6. HET STRATEGISCH PLAN RUIMTELIJKE ECONOMIE (SPRE)

De minister omschrijft het opstarten van een Vlaams Strategisch Plan Ruimtelijke Economie (SPRE) als een poging om twee van zijn bevoegdheden, namelijk economie en ruimtelijke ordening, met elkaar te verzoenen.

In het kader van een duurzaam ruimtelijk orderingsbeleid moet de ruimte als een schaars goed beschouwd worden. Hoewel de aandacht hierbij in de eerste plaats uitgaat naar natuur-, bos- en landbouwgebieden, betekent dit echter niet dat er geen aandacht moet worden besteed aan economische aanspraken op de ruimte. Dit aspect werd in het verleden stiefmoederlijk behandeld, maar de minister is van mening dat het ogenblik is aangebroken om ook hiermee rekening te houden. Naar analogie met het RSV werd dan ook werk gemaakt van het opstarten van een SPRE. Dit project staat onder leiding van de professoren Van Haverbeke, Allaert en Cabus.

Het plan zal nagaan wat de economische troeven zijn van Vlaanderen en hoe er aan de omgevingsfactoren kan gesleuteld worden om die troeven verder te realiseren. Dit plan laat niet alleen toe om ruimtelijke objectieven af te wegen tegen economische belangen, maar moet het mogelijk maken ruimtelijke beslissingen te nemen die de economische dynamiek in Vlaanderen versterken, onder andere door de in het structuurplan voorziene 10.000 hectare KMO-zone te realiseren.

II. Algemene bespreking

II.1. GEBRUIK VAN GEDESAAFFECTEERDE GEBOUWEN VAN LANDBOUWBEDRIJVEN

De heer *Patrick Lachaert* verwijst in verband met het gebruik van gedesffecteerde gebouwen van landbouwbedrijven naar een nota van de minister van Leefmilieu, waarin hij waardevolle ideeën terugvindt. De spreker pleit voor een oplossing naar Nederlands voorbeeld, met opsplitsing van het bedrijf in een actief gedeelte, een huiskavel, en een passief gedeelte, de bedrijfsgebouwen. De bedrijfsgebouwen die nog in goede staat zijn, kunnen worden aangewend voor bijvoorbeeld para-agrarische activiteiten. Deze oplossing is ruimtebesparend en geeft een nuttige bestemming aan deze gebouwen. De spreker hoopt dat de administratie deze pragmatische oplossing zal willen aanvaarden.

Volgens de heer *Jacques Timmermans* zou men nieuwe inplantingen van para-agrarische bedrijven moeten weigeren, indien er nog een mogelijkheid is om een dergelijk bedrijf in gedesffecteerde gebouwen van een landbouwbedrijf te integreren. Mevrouw *Isabel Vertriest* sluit zich hierbij aan, maar pleit er wel voor om een onderscheid te

maken tussen gebouwen die in kwetsbaar en in niet-kwetsbaar gebied gelegen zijn.

Minister *Dirk Van Mechelen* toont zich gewonnen voor de Nederlandse oplossing, maar pleit voor voorzichtigheid bij gebouwen in kwetsbare gebieden. De leegstaande bedrijfsgebouwen kunnen weliswaar worden gebruikt voor para-agrarische of andere activiteiten, maar binnen een strikte afweging. Het komt aan de Vlaamse overheid toe om dit afwegingskader op te stellen, terwijl de concrete, casuïstische beoordeling een taak voor de gemeenten is.

In sommige gevallen zal een sanering van de site, met afbraak van de vervallen bedrijfsgebouwen, een betere oplossing zijn. Desnoods kan hiervoor ook een financiële stimulans worden ingebouwd, omdat de minister vreest dat maar weinig eigenaars geneigd zullen zijn deze gebouwen spontaan en op eigen kosten af te breken.

De heer *Patrick Lachaert* pleit ervoor om eventueel de ouderdom van de bedrijfsgebouwen als criterium te hanteren. Een gebouw van dertig jaar oud is economisch afgeschreven en kan worden gesloopt. De heer *Jef Van Looy* laat opmerken dat oudere bedrijfsgebouwen soms vele malen werden gerenoveerd en heringericht, waardoor ze een langere levensduur dan dertig jaar hebben en boekhoudkundig nog niet afgeschreven zijn.

De *minister* wil het debat hierover opstarten. Welke oplossing men ook kiest, het staat voor de minister vast dat dit probleem niet alleen vanuit de centrale administratie kan worden opgelost. Ook de gemeenten moeten hierin hun verantwoordelijkheid opnemen, want zij kunnen de situatie op het terrein het best beoordelen.

II.2. ROL VAN AROHM

De heer *Patrick Lachaert* verwijst sommige diensten van AROHM een ongepaste houding aan te nemen tegenover gemeentebesturen die aan de administratie hun gemeentelijk ruimtelijk structuurplan voorleggen. Kleinere gemeenten hebben weinig know how op het vlak van de ruimtelijke ordening en moeten voor hun gemeentelijk ruimtelijk structuurplan een beroep doen op een studiebureau. Soms wordt dit ontwerp van structuurplan achteraf gewoon verworpen door de centrale administratie, zonder enige verklaring. Dit staat haaks op het subsidiariteitsprincipe. De administratie moet de gemeentebesturen er op wijzen waar ze in

de fout zijn gegaan, zodat de gemeenten de kans krijgen hun structuurplan bij te schaven. Er is nood aan een betere begeleiding van de gemeentebesturen in deze materie.

De heer *Jacques Timmermans* deelt deze kritiek niet helemaal. Toch is er volgens hem nood aan een betere begeleiding van lokale besturen door de administratie. Het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening heeft het beleid ter zake ingrijpend veranderd. Er is een mentaliteitswijziging nodig bij alle actoren, ook bij de administratie, die in haar houding tegenover lokale besturen minder bestraffend en formalistisch moet optreden en meer aandacht moet hebben voor begeleiding en samenwerking.

De heer *Jacques Devolder* wijst erop dat nog niet zo lang geleden systematisch beroep werd aangetekend tegen elk gunstig advies dat door de bestendige deputatie van West-Vlaanderen werd verleend. Is er een verschil met de andere provincies en zo ja, in welke mate? Volgens de heer *Patrick Lachaert* ging de administratie ervan uit dat de deputatie in dergelijke zaken steeds een politieke beslissing velde. In het nieuwe decreet is de bestendige deputatie de laatste beroepsinstantie geworden, en is er tegen haar beslissingen enkel nog cassatieberoep mogelijk bij het gewest. Sindsdien stelt de provinciale administratie zich in haar adviezen veel terughoudender op.

Minister *Dirk Van Mechelen* zegt ten volle te beseffen dat het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening een hele aanpassing betekent voor de administratie. Ook voor haar gaat het om een leerproces, want zij kan op geen enkel precedent terugvallen. Om de gemeenten te begeleiden bij hun structuurplannen, zijn sinds augustus op elke buitendienst twee planologische ambtenaren actief. Er is naar gestreefd dat een van hen eerder theoretisch en kritisch is ingesteld en de andere eerder pragmatisch en communicatief. Deze ambtenaren werken met 'tussenbesluiten' waarin ze de sterke en zwakke punten van het voorliggende structuurplan aangeven en suggesties geven voor eventuele verbeteringen.

De minister erkent het probleem dat door de heer *Devolder* werd aangekaart. Hij merkt op dat vroeger de verplichting bestond om aan het kabinet te rapporteren waarom men niet in beroep ging tegen een gunstige beslissing van de bestendige deputatie. De minister heeft deze verplichting afgeschaft.

De heer *Lachaert* herhaalt dat klantvriendelijker moet worden gewerkt en meent dat het probleem

niet op het provinciale, maar op het centrale niveau ligt. De *minister* onderlijnt dat de administratie moet afstappen van de boeman-mentaliteit. De samenwerking met de gemeenten moet verlopen in een vertrouwelijke sfeer tussen twee gelijkwaardige partners, maar ook zonder naïviteit. Uiteindelijk is er altijd wel een persoon of instantie die op gelijk welke beslissing van AROHM kritiek zal uiten.

II.3. WEEKENDVERBLIJVEN

De heer *Patrick Lachaert* verwijst naar de door de plenaire vergadering goedgekeurde resolutie in verband met de weekendverblijven (*Parl. St. VI. Parl.*, 1999-2000, nr. 256). In deze resolutie drongen de meerderheidspartijen aan op een snelle regeling van dit probleem volgens de richtsnoeren die in de resolutie waren opgenomen. Wat is de stand van zaken?

De *minister* antwoordt dat de resolutie na de goedkeuring in de plenaire vergadering onmiddellijk werd bezorgd aan de administratie. Op 19 juni 2000 meldde de administratie dat vijf van de zes aanbevelingen uit de resolutie uitvoerbaar waren. Er bleef nog één probleem over, namelijk het uitstel van uitvoering om sociale redenen dat momenteel juridisch wordt onderzocht.

II.4. EVALUATIE VAN HET DECREET RUIMTELIJKE ORDENING

De heer *Patrick Lachaert* vindt dat de minister terecht aandringt op een jaarlijkse evaluatie van het decreet houdende de ruimtelijke ordening. Op het terrein blijken er immers nogal wat onduidelijkheden en anomalieën te ontstaan.

Zo blijkt de evaluatie van de planologische attesten in de feiten soms af te wijken van de juridisch vastgelegde procedure. De spreker kent bijvoorbeeld concrete voorbeelden van planologische attesten die door de betrokken gemeente zowel aan het provinciaal als het gewestelijk niveau werden overgemaakt.

Daarnaast heeft hij vragen over enkele bepalingen in het decreet. Er is de dubbele advisering door de stedenbouwkundig inspecteurs, die voortvloeit uit de toepassing van artikel 158. Artikel 166 handelt over de zonevreemde gebouwen. Er rijst echter een probleem voor de bijgebouwen. In de praktijk komt het erop neer dat alle bijgebouwen die bij

een zonevreemde woning horen, moeten worden afgebroken. Dit levert problemen op voor het beleid, de administratie en niet in het minst voor de bewoners zelf, van wie de garages of tuinhuisjes moeten worden afgebroken. Bovendien blijken de administraties Ruimtelijke Ordening en Monumenten en Landschappen hierover van mening te verschillen.

De heer *Erik Matthijs* pleit ervoor om de hele decreet- en regelgeving rond ruimtelijke ordening niet alleen te evalueren, maar ook te vereenvoudigen.

De *minister* antwoordt dat de problematiek van de bijgebouwen hem bekend is, maar dat de bepalingen van artikel 166 bindend zijn en geen ruimte voor interpretatie laten. Bijgebouwen mogen geen woongelegenheden worden, maar mogen wel worden gebruikt om er dieren of materiële zaken in onder te brengen. Over artikel 158 wordt een omzendbrief voorbereid. De subsidiariteit moet hierin ten volle spelen.

II.5. GENDER-ASPECTEN IN HET BELEID RUIMTELIJKE ORDENING

Mevrouw *Isabel Vertriest* pleit naar aanleiding van de Vrouwendag voor meer aandacht voor genderaspecten in de stedenbouw. Bij het opstellen van structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen wordt te weinig rekening gehouden met vrouwen en met de koppeling aan hun taken en noden. Het aantrekken van meer vrouwelijke stedenbouwkundigen zou hiervoor een oplossing kunnen bieden. De vraag van jongeren en vrouwen om meer aandacht te hebben voor hun ruimtelijke noden bij de opmaak van structuurplannen wordt nog onvoldoende gehoord.

De heer *Gerald Kindermans* betwist deze stelling. Hij betwijfelt of ze wetenschappelijk wel voldoende onderbouwd is. Het oordeel van mevrouw Vertriest strookt in elk geval niet met zijn ervaringen ter zake. Waarom zouden vrouwelijke planologen geweerd worden, gelet op het tekort aan planologen? En waarom wordt het als vanzelfsprekend beschouwd dat een mannelijk planoloog minder aandacht zou hebben voor genderaspecten?

De *minister* benadrukt dat het nieuwe beleid inzake ruimtelijke ordening vele tewerkstellingskansen biedt aan vrouwen. Het opmaken van plannen- en vergunningenregisters is bijvoorbeeld ideaal geschikt voor personeelsleden met alleen maar een

diploma van het hoger secundair onderwijs, die op de arbeidsmarkt de meest kwetsbare groep vormen. Hij hoopt dat vrouwen op deze manier interesse krijgen in ruimtelijke ordening, wat een aanzet kan vormen tot verdere bijscholingen.

Hij geeft toe dat het moeilijk is om jongeren te betrekken bij het gemeentelijk beleid ruimtelijke ordening. Vanuit zijn eigen gemeentelijke ervaring weet hij dat jongeren een publiek vormen dat moeilijk te bereiken is en die moeilijk in een structuur te integreren zijn. Hij wenst dit probleem echter niet door te schuiven naar het onderwijs, dat zo al overbevraagd is. Het lijkt de beste oplossing om dit over te laten aan de creativiteit van de lokale besturen. Lokale mandatarissen worden nu beter betaald, en men mag hun dan ook hogere eisen stellen.

II.6. GEMEENTELIJKE BELEID INZAKE RUIMTELIJKE ORDENING

Mevrouw *Isabel Vertriest* betreurt dat de minister aan de gemeenten het signaal geeft dat de termijn van vijf jaar voor de opmaak van een structuurplan mogelijk kan worden verlengd. Het zou beter zijn om hun te wijzen op de dwingende termijn van vijf jaar. Tegelijk is er nood aan een voortdurende kwaliteitsbewaking.

De heer *Erik Matthijs* leidt uit de beleidsbrief af dat de minister veelvuldig gebruik wenst te maken van externe deskundigen om zijn beleid gestalte te geven, aangezien de administratie te zwaar belast is. Een positief gevolg hiervan is dat de administratie hierdoor heel wat knowhow verwerft; een nadeel is echter dat de markt van planningsdeskundigen oververhit dreigt te geraken. Ook op andere beleidsdomeinen – mobiliteit, verkeersveiligheid, leefmilieu – doet de overheid meer en meer een beroep op externe planners en studiebureaus. Die stijgende vraag doet ook de prijzen stijgen. Dit levert problemen op voor de gemeenten en steden, die voor hun knowhow voor een groot deel afhankelijk zijn van externe studie- en adviesbureaus.

De spreker onderkent dan ook de noodzaak om ambtenaren de kans te geven zich te bekwamen in de problemen van de ruimtelijke ordening. Welke gevolgen hebben deze vormingsinspanningen op de loopbaan en de functie van de ambtenaren?

De *minister* antwoordt dat de kwaliteitsbewaking centraal staat in alle aspecten van het beleid en merkt ook nog op dat ambtenaren verplicht zijn

om een aantal uren bijscholing te volgen om in aanmerking te komen voor een hogere graad. De financiële steun die de overheid hen biedt, zal hier toe nog bijdragen.

II.7. STRATEGISCH PLAN RUIMTELIJKE ECONOMIE (SPRE)

De heer *Erik Matthijs* vraagt wat het precieze doel is van het SPRE. Is het de bedoeling de indeling van industriezones verder te verfijnen, met bijvoorbeeld een opdeling in zones met ambachtelijke en zones met industriële activiteiten? Het SPRE zou zeker aandacht moeten hebben voor het probleem van de oude en leegstaande industrieterreinen.

In dit verband merkt de heer *Jacques Timmermans* op dat de regering actiever wenste op te treden inzake de brown fields door zelf vervuilde en verlaten bedrijfsterreinen op te kopen, te saneren en weer te verkopen. Vormt dit plan een onderdeel van het SPRE?

In het kader van het SPRE is er volgens mevrouw *Isabel Vertriest* behoefte aan een analyse van het effectieve gebruik van bedrijventerreinen. Herhaaldelijk worden er pleidooien gehouden voor meer nieuwe industrieterreinen, maar in Gent blijken er nog 800 hectare bedrijfsterreinen onbenut te zijn. Het zou ook interessant zijn om na te gaan hoe de verschillende economische en industriële sectoren de hun toegewezen ruimte benutten.

Het lid pleit ook voor een multifunctioneel gebruik van ruimte. Bepaalde vormen van 'harde' recreatie, zoals karting en andere gemotoriseerde sporten, kunnen perfect geïntegreerd worden in een industrieterrein. Meer algemeen kan er overigens gedacht worden aan een verweving van industriële en andere activiteiten in functie van de milieuzoneering. Niet alle industriële activiteiten zijn immers hinderlijk voor het milieu.

Minister *Dirk Van Mechelen* antwoordt dat het SPRE bedoeld is om de ruimtelijke noden van de economie te behartigen en om gedurende vier jaar aan visie-opbouw te kunnen doen over de ruimtelijke economie. Dit kwam in de eerste versie van het RSV nog onvoldoende aan bod. Er zijn in totaal een dertigtal onderwerpen gekozen waarrond verder studiewerk zal worden verricht. In een tweede fase wordt beslist met welke administraties er zal worden samengewerkt en welk departement de voortrekker zal zijn van het project. De minister

meent uit de reacties op de Werelddag voor Stedenbouw te kunnen afleiden dat het SPRE voldoende onderbouwd is.

Als voorbeeld haalt de minister het wonen boven winkels aan: dit thema heeft raakvlakken met ruimtelijke ordening, huisvesting en economie. Verder wenst hij twee projecten van het SPRE nader te belichten. Het eerste heeft betrekking op het verzamelen van statistische gegevens over de band tussen ruimtelijke ordening en economie. Dit is absoluut noodzakelijk, want zonder betrouwbare gegevens is er geen visievorming en ook geen besluitvorming mogelijk. Een tweede project handelt over het zuinig omspringen met ruimte door bedrijven, wat tegemoet komt aan de opmerking van mevrouw Vertriest. Dat er nog een hele mentaliteitswijziging nodig is, wordt bewezen door het feit dat sommige gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen (GOM) de brown fields niet opnemen in hun inventarisatie van beschikbare bedrijventerreinen. Bovendien hanteert elke provincie hiervoor een andere methodologie, wat deze taak nog bemoeilijkt.

Een zuinig gebruik van de beschikbare ruimte wil echter niet zeggen dat ieder bedrijf gelijk welk terrein kan gebruiken. De minister wil er bijvoorbeeld over waken dat geen onrechtmatig gebruik wordt gemaakt van watergebonden bedrijventerreinen door niet-watergebonden bedrijven: het juiste bedrijf moet op het juiste terrein een plaats krijgen. Het kan niet de bedoeling zijn om de bedrijventerreinen zo snel mogelijk op te vullen, maar wel om de terreinen gefaseerd, geleidelijk en oordeelkundig in vullen. Het subsidiebesluit voor bedrijventerreinen moet dan wel hieraan worden aangepast. Mevrouw Vertriest merkt hierbij op dat dit niet zo eenvoudig is vanwege het uiteenlopende juridische statuut van de gronden op bedrijventerreinen. Sommige gronden zijn in eigendom, andere worden in concessie gegeven, enzovoort.

Een zuinig gebruik van de ruimte impliceert volgens de minister ook een maximaal gebruik van de ruimte binnen de muren van het bedrijf zelf. De minister verwijst hiervoor naar opslagsystemen die bij het stockeren maximaal plaats besparen.

Verweving van diverse ruimtelijke functies kan ook ruimtebesparend werken. In samenwerking met de minister van Sport worden er werkgroepen opgericht die onderzoeken op welke wijze gemotoriseerde sporten en terreinsporten, zoals golf of mountainbike, ruimtelijk het best kunnen worden geïntegreerd.

II.8. HANDHAVINGS- EN COMMUNICATIE- BELEID

De heer *Erik Matthijs* stelt vast dat in de begroting 80 miljoen frank is uitgetrokken voor een media-campagne over het beleid ruimtelijke ordening. Hierbij moet vooral de aandacht uitgaan naar de bewoners van zonevreemde woningen, zeker in kwetsbare gebieden. Hij vraagt zich af in welke mate de mediacampagne gericht is op de gemeenten. Het zou bijvoorbeeld nuttig zijn om een brochure over het beleid inzake ruimtelijke ordening in te lassen in het gemeentelijk informatieblad. De heer *Gerald Kindermans* sluit zich hierbij aan. Het zou nuttig zijn om specifiek voor de gemeenten een informatiecampagne over ruimtelijke ordening te organiseren, want hierover leven heel wat vragen bij de toekomstige schepenen voor ruimtelijke ordening.

De heer *Matthijs* wenst ook meer uitleg over de rol die de Orde van Architecten zou kunnen spelen in het handhavingsbeleid. Welke procedurele en administratieve gevolgen zal de invoering van een as-built plan met zich meebrengen ?

De *minister* erkent de nood bij de gemeenten aan betrouwbare informatie over de ruimtelijke ordening. Er wordt gewerkt aan een handleiding ter zake. Daarnaast worden er ook studiedagen gepland, in samenwerking met de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG). Ten slotte meent de minister dat ook de provinciale opleidingscentra hierin een belangrijke rol hebben te vervullen. Er kan van de gelegenheid gebruik worden gemaakt om opnieuw een coördinatievergadering tussen de provinciale opleidingscentra te laten doorgaan.

Specifiek over de zonevreemde woningen wenst de minister een folder uit te geven. Bij de bewoners heerst er immers een terechte bekommernis naar meer rechtszekerheid. In dit verband wijst de minister met een beschuldigende vinger naar de Vlaamse Confederatie voor de Bouwnijverheid die heel wat eigenaars van zonevreemde woningen nodeloos ongerust heeft gemaakt.

Over het as-built plan verklaart de minister dat het de mogelijkheid biedt om een bouwer tot conformiteit met de ingediende plannen te dwingen. Het kan in die zin een instrument zijn om bouwovertrijdingen preventief tegen te gaan. Hierover werden verkennende gesprekken gevoerd.

III. Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemming

De artikelen 14 en 103 worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 7 stemmen bij 1 onthouding.

In de begrotingstabel programma 62.1 Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Grondbeleid aangenomen met 7 stemmen bij 1 onthouding.

In afdeling III wordt de begroting van de DAB Grondfonds aangenomen met 7 stemmen bij 1 onthouding.

Het toegewezen gedeelte van de uitgavenbegroting wordt aangenomen met 7 stemmen bij 1 onthouding wat het deel ruimtelijke ordening betreft (bevoegdheden minister Dirk Van Mechelen).

De verslaggevers,

De voorzitter,

Jos BEX
Erik MATTHIJS

Jacques TIMMERMANS

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Overzicht van de uitgevoerde bodemonderzoeken
(oriënterend en beschrijvend) en bodemsaneringen door de private sector

In het jaar 2000 (tot 31 oktober 2000) is er voor 3022 terreinen een oriënterend bodemonderzoek bij de OVAM ingediend. Tevens werden er 834 beschrijvende bodemonderzoeken ingediend.

Dit jaar (tot 23 november 2000) werden er door de OVAM 184 bodemsaneringsprojecten conform verklaard met de bepalingen van het bodemsaneringdecreet. Voor 55 bodemsaneringsprojecten heeft de OVAM een voorstel tot aanvullingen en/of wijzigingen geformuleerd. Het aantal conformverklaarde projecten blijft sterk stijgen.

Voor alle decretaal ingediende bodemsaneringsprojecten de voorbije jaren en waarvoor een conformiteitsattest werd toegekend door de OVAM, bedraagt het totale bedrag van de uit te voeren bodemsaneringswerken circa 10,058 miljard BEF.

Zoals blijkt uit de tabel werden de voorbije jaren reeds heel wat inspanningen geleverd inzake bodemsanering. Een positieve tendens welke zich, gelet op de gegevens van de voorbije maanden, verderzet.

Ingediende bodemonderzoeken

Jaartal	Aantal oriënterende bodemonderzoeken	Aantal beschrijvende bodemonderzoeken
1996	2228	71
1997	2600	344
1998	2559	793
1999	3033	953
2000 (tot 31/10)	3022	834

Opmerking : bij een terrein met nieuwe én historische bodemverontreiniging is slechts 1 bodemonderzoek geteld.

Conformverklaarde bodemsaneringsprojecten

Jaartal	Aantal conform verklaarde Projecten	Kostprijsramingen
1996	2	1.501.027.000
1997	47	2.201.537.911
1998	77	673.212.564
1999	166	2.930.662.916
2000 (tot 23/11)	184	2.751.755.463

BIJLAGE 2

Alle bedrijfsafval uitgevoerd naar Wallonië en Duitsland, op basis van de verklaringen van de producenten (melding geëxtrapoleerd)

JAAR	productie (ton)	uitvoer	uitgevoerd naar Wallonië		KD in Wallonië		RC in Wallonië		ST in Wallonië		uitgevoerd naar Duitsland		VB in Duitsland		ST in Duitsland		KD in Duitsland		RC in Duitsland	
1994	27.100.867	2.872.321	893.766	57.829	248.667	158.745	47.257	55.949	0	2.908	30.980	4.631								
%	100	10,60	3,30	0,21	0,92	0,59	0,17	0,21	0,00	0,01	0,11	0,02								
1995	31.081.388	1.464.973	239.551	7.366	22.916	349.613	453.124	28.808	0	422	98.239	844								
%	100	4,71	0,77	0,02	0,07	1,12	1,46	0,09	0,00	0,00	0,32	0,00								
1996	30.423.275	3.439.935	1.694.214	10.228	849.855	1.272.705	162.148	822.408	0	5.651	295.380	1.040								
%	100	11,31	5,57	0,03	2,79	4,18	0,53	2,70	0,00	0,02	0,97	0,00								
1997	30.701.471	2.195.379	841.835	62.355	221.326	167.507	118.813	53.808	0	27	47.854	4.658								
%	100	7,15	2,74	0,20	0,72	0,55	0,39	0,18	0,00	0,00	0,16	0,02								
1998	26.606.507	2.789.078	722.484	110.493	161.564	325.482	227.234	205.653	0	13.492	62.826	97.986								
%	100	10,48	2,72	0,42	0,61	1,22	0,85	0,77	0,00	0,05	0,24	0,37								

VB = verbranden

ST = storten

RC = recycleren

KD = konditioneren (voorbehandeling vóór verbranden en/of storten en/of recycleren)

**Uitvoer van stedelijk en huishoudelijk afvalstoffen (met inbegrip van GFT)
AD160 naar Duitsland, onderworpen aan verordening 259/93**

jaar	hoeveelheid (kg)	aantal transporten	verwerkingswijze
1997	989	17	RC
1998	33.258	35	RC
1999	8.213.629	1.453	VB
1999	1.199.698	84	RC
2000	154.582	28	VB
2000	26.017	9	RC

jaar = jaar van de toestemming van de stroom

**Uitvoer van afvalstoffen naar Duitsland, onderworpen aan verordening 259/93
(rode en oranje lijst voor nuttige toepassing, alles voor verwijdering)**

jaar	hoeveelheid (kg)	aantal transporten	verwerkingswijze
1995	146.044	41	KD
1995	354.382	17	ST
1996	8.954.778	342	RC
1996	23.520	17	ST
1997	36.222.586	798	RC
1997	240.311	24	VB
1998	2.130.126	100	KD
1998	25.166.040	1.087	RC
1998	130.862	17	ST
1998	1.277.910	1.122	VB
1999	71.582.098	3.055	RC
1999	2.377.055	113	ST
1999	19.335.785	3.039	VB
2000	4.693.644	223	KD
2000	42.593.795	2.031	RC
2000	184.947	8	ST
2000	30.659.451	1.695	VB

jaar = jaar van de toestemming van de stroom